

**Bygholm flyttes til
Foulum og Vitus Bering 10**

**Arbejdsglæden
skal kortlægges 11**

**Niels Højberg
ny direktør 8-9**

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

12

19.06.07

Eksamensdoping

Piller, der er som skræddersyet doping til eksamenslæsere, ligger klar i medicinalindustriens pipeline. Det er præstationsfremmende medicin, der optimerer hjernens funktioner, og som for eksempel kan styrke hukommelsen eller det at tænke mere kreativt. Ekspert forudser, at den ny hjerne medicin er på markedet om 5-10 år, hvis firmaerne får gjort produkterne bivirkningsfri. Ifølge lektor Claus Møldrup er folk med et akut behov – som studerende under pres – villige til at gå på kompromis med op til flere bivirkninger, hvis præstationsmedicinen giver dem det, de efterspørger. Men skal den slags medikamenter forbydes som doping, eller skal vi glæde os over de nye muligheder, de giver?

For moralfilosoffen Thomas Søbirk Petersen er der ingen tvivl om, at visse former for doping inden for sportens verden skal være tilladt. Det gælder f.eks. det i cykelsportskredse meget anvendte EPO, der ifølge ham ligefrem kan være sundhedsfremmende for eliteidrætsfolk.

Tema om doping side 6-7

Foto: Lars Kruse / AU-foto

Der ledes!

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen

Ordet leder har mange betydninger. Du sidder netop nu og læser en leder – en talerstol, hvor synspunkter kan præsenteres på en anden og mere personlig måde, som ikke egner sig for den journalistiske artikel.

Ikke mindst på et universitet har ”at lede” imidlertid en anden og helt afgørende betydning, forstået som det at søge. I udkastet til Aarhus Universitets strategi står der, at vore medarbejdere og studerende arbejder søgende og kritisk i et åbent og dynamisk samspil med omverdenen. Sådan har det været, siden universitetet fik sit motto ”Solidum petit in profundis” – ”søger i dybet den faste grund”. Aarhus Universitet søger – leder – nysgerrigt efter ny erkendelse og viden. Det er faktisk en stærk formulering.

Men det at lede – i betydningen at styre – er fortsat ubekvemt i mange universitetskredse. Fri os fra ledelse, og lad os beholde friheden. Er der virkelig en modsætning?

Og nu sættes der så fokus på ledelse ved Aarhus Universitet i rektoratet. Universiteterne er i dag store organisationer, som finansierer deres virke med betydelige eksterne midler. Det kræver strategisk ledelse. Universiteterne står i en konkurrence-situation, hvor det gælder om at kunne tiltrække menneskelige og fysiske ressourcer. Det kræver strategisk ledelse.

Ikke nødvendigvis mere ledelse, men bedre ledelse. Og hvad er så bedre ledelse? Det er en ledelse, som forstår at skabe sammenhæng. En ledelse, som sikrer, at løsningen af universitetets

opgaver sker i sammenhæng med de overordnede strategiske valg, som må træffes i en tid, som er fuld af muligheder.

Ny prorektor for det akademiske område

Først og fremmest skal vi styrke forskning og uddannelse. Det er universitetets fundament og eksistensberettigelse. Med de forøgede midler, som universitetet får til rådighed i de kommende år, skal det forøge antallet af forskere. Inden for ph.d.-området er det forventningen hurtigt at nå op på 2.000 ph.d.-studerende. Det er ambitiøst, men ikke urealistisk. Og på Aarhus Universitet giver vi ikke køb på kvaliteten – vi skal kun indskrive de bedste ph.d.-studerende og ansatte de allerbedste forskere. Derfor må vi have et internationalt udsyn og skabe strategiske alliancepartnere over hele verden. Også dette kræver ledelse og strategi.

På uddannelsesområdet er universitetet allerede godt i gang med at udvikle nye uddannelser, som drager fordel af, at det med de tidligere sektorforskningsinstitutioner har fået mange nye dygtige og engagerede medarbejdere, der med en stærk forskningsbaggrund dækker nye fagområder. Vi skaber kort sagt nogle attraktive og efterspurgte uddannelser.

En sådan styrkelse af hele det akademiske område kræver ledelse. Nina Smith er ansat som prorektor for det akademiske område og skal være med til at sikre, at Aarhus Universitets forsknings- og uddannelsesopgaver rager op i landskabet som internationale fyrtårne.

Ny prorektor for vidensspredning

Vi ved godt selv, at vi er dygtige på Aarhus Universitet. Og en god jysk beskedenhed er altid klædelig. Men Aarhus Universitet skal være bedre til at fortælle omverdenen, hvem vi er, og hvad vi kan. For universitetet er sprængfyldt af viden og gode historier. Og der er uden for universitetets mure mange potentielle samarbejdspartnere og et samfund, som kan og vil inspirere os.

For nylig blev der gennem de store landsdækkende aviser omdelt 1,2 millioner eksemplarer af en avis om Aarhus Universitet, som på en indbydende og letforståelig måde fortæller omverdenen, hvad det ny Aarhus Universitet er.

Aarhus Universitets engagement med det øvrige samfund handler i høj grad også om ledelse og strategi. Og derfor er

Mette Bock ansat som prorektor for vidensspredning fra 1. august. Mette Bock får især til opgave at lede universitetets vigtige formidlings- og rådgivningsopgave over for samfundet, uanset om det drejer sig om samarbejdspartnere, myndigheder, politikere, erhvervsliv eller den brede offentlighed.

Ny universitetsdirektør

Med udgangen af august måned fratræder Stig Møller som universitetsdirektør – en stilling han har beklædt siden 1979. Dengang var der godt 12.000 studerende. I dag er dette tal næsten tredoblet. Det er altså kolossale omvæltninger, som Stig Møller har været med til at føre ud i livet. Og det har han gjort med et engagement og en indlevelse, som har været enestående. Aarhus Universitet har meget at sige Stig Møller tak for, og vi ønsker ham et godt otium.

Den 1. september tiltræder Niels Højberg som ny universitetsdirektør. Han bringer mange vigtige ledelseserfaringer med sig inden for modernisering og effektivisering af meget komplekse administrationer. Senest har han stået i spidsen for sammenlægningen af de mere end 3 amter, som udgør den nuværende Region Syddanmark, hvor han i dag er administrerende regionsdirektør. Det er nyttige erfaringer, som Niels Højberg bringer med sig, fordi universitetet står over for en betydelig vækst og et stort arbejde med at udnytte synergiene af fusionerne.

Niels Højberg har et godt udgangspunkt for dette arbejde. Den igangværende strategiproces er en opløftende proces, som sætter nogle klare pejlemærker for, hvad vi vil med Aarhus Universitet. For ledelse og strategi handler både om at gøre nogle tilvalg og nogle fravalg. Og det sidste kan ofte være det sværeste. Her hjælper strategien os med at indstille sigtekorntet rigtigt.

Det samlede rektoratet på plads 1. september

Med ansættelserne af Nina Smith, Mette Bock og Niels Højberg er det samlede rektorat på plads fra 1. september. Det er en god følelse at kunne gå sommeren i møde i vished om, at vi har fået alle poster så stærkt besat. Så også på den baggrund ønsker jeg alle en rigtig god sommer med stor tak for et godt første halvår 2007.

Foto: Lars Kruse / AU-foto

Det var en meget tilfreds rektor Lauritz B. Holm-Nielsen (t.v.), der den 15. juni kunne præsentere det øvrige rektorat bestående af direktør Niels Højberg, prorektor Mette Bock og prorektor Nina Smith.

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 27. august. Deadline for indlæg 20. august kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Avistryk Nord A/S

ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hph@adm.au.dk

Martin H. Damsgaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
mhd@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen,
studentskribent
M: 6127 0977
ksl@adm.au.dk

Lars Duvander Højholt,
studentskribent
M: 2276 7305
larsduvander@gmail.com

Sightseeing AU

Foto: Lars Kruse / AU-foto

– Godt 600 medarbejdere fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet (DJF) besøgte fredag den 8. juni Aarhus Universitet (AU). Ud over at medarbejderne ønskede at opleve universitet på nært hold, var dagen også en slags personalefest. Det var nemlig første gang, at alle medarbejderne fra DJF's ni centre og forsøgsstationer var samlet, og det blev fejret med maner.

De mange busser ankom ved 10-tiden, og herefter gik det slag i slag fra naturvidenskabelige og filosofiske foredrag til valgfri aktiviteter som en guidet vandretur på AU's campus eller besøg på blandt andet AROS eller Moesgård Museum. Der var bred enighed om, at dagen var en succes, og arrangementet sluttede med fælles spisning i Stakladen og koncert med Billy Cross-bandet Everybody's Talking, inden der var busafgang kl. 22.

/ mhd

Søsalat kan være fremtidens brændstof

Siger man ordet "alger", dukker ordene "iltsvind", "fiskedød" eller "grønt klamt smat på badestrandene" straks op i de flestes bevidsthed.

Men fremover kan det være, at vi i stedet skal tænke "miljørigtigt brændstof", "bæredygtighed" og "CO2-reduktion". For makroalgen "søsalat" har nemlig en lang række af de egenskaber, som gør det nemt at lave den om til biobrændsel i stor stil.

Derfor har en gruppe forskere fra Danmarks Miljøundersøgelser, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet og Biologisk Institut fået 400.000 kroner fra Aarhus Universitets Forskningsfond til at undersøge om algen kan bruges til omfattende industriel produktion.

Seniorrådgiver Michael Bo Rasmussen fra Danmarks Miljøundersøgelser forklarer, at det er kulhydraterne i en afgrøde, som afgør, hvor meget biobrændsel der kan produceres, og at søsalat har den samme mængde

kulhydrater som f.eks. korn, som man allerede i dag bruger til biobrændsel. Men samtidig har søsalaten en helt enestående egenskab.

– I modsætning til traditionelle af-

Fotos: DMU

Man kan høste mellem 200-500 tons søsalat per hektar om året.

grøder som korn og majs kan søsalat høstes løbende hele året, og det er en kæmpe fordel. Vores indledende beregninger tyder på, at vi kan høste mellem 200-500 tons søsalat per hektar om året, mens du kun får omkring 10 tons ud af en hektar korn, forklarer Michael Bo Rasmussen.

De 400.000 kroner rækker til at sætte gang i projektet og undersøge søsalatens indledende potentiale, men er slet ikke nok til at gennemføre hele forskningsforløbet. Alligevel understreger Michael Bo Rasmussen, at pengene absolut er helt vitale.

– Det er altid et problem at få de første midler til at undersøge, om et projekt i det hele taget kan realiseres. Senere er det nemmere at tiltrække yderligere finansiering. Derfor er forskningsfondens midler, selvom de ikke rækker til hele projektet, rigtig godt givet ud, forklarer Michael Bo Rasmussen.

/ ksl

Millioner til forskning på tværs af universitetet

Aarhus Universitets Forskningsfond har netop uddelt 8 millioner til i alt 16 projekter, som alle, ud over høj faglig kvalitet, har den fællesnævner, at de inddrager enheder på tværs af det nye Aarhus Universitet.

Prorektor Nina Smith er glad for, at de mange ansøgninger viste, at fusionsprocessen er kommet rigtig godt i gang, fordi afdelingerne allerede er begyndt at samarbejde på tværs.

– Vi udvalgte 16 projekter, som både havde forskningsmæssig dybde og et bredt samarbejde mellem afdelinger. Jeg synes, ansøgningerne generelt indeholdt nogle rigtig gode initiativer. Formålet med midlerne var at fremme samarbejdet på tværs af hovedområder, og det har vi helt klart fået opfyldt, siger Nina Smith.

Aarhus Universitets Forskningsfond har besluttet at uddelte i alt 48 millioner kroner i årene 2007-2011 til forskningsprojekter ved det nye Aarhus Universitet. Fonden har stillet som betingelse, at der i projektet skal deltage mindst én part fra et af de fire nye hovedområder og mindst én part fra et af de fem hidtidige.

/ ksl

Flere penge i sigte – måske

– Det er helt afgørende for de fremtidige forskningsbevillinger, at universiteterne forstår at bruge de øgede bevilninger forsvarligt, sagde videnskabsminister Helge Sander til CAMPUS, da han sammen med videnskabsudvalget den 15. juni gæstede Aarhus Universitet. Sander hentyder dermed til, at samfundet skal have value for money, når den samlede forskningsbevilling nu løbende stiger fra ca. 12 mia. kr. til ca. 18 mia. i 2010. Og det er specielt de tre store universiteter DTU, KU og AU, der skal vise vejen.

– Det er helt afgørende, at specielt de tre store universiteter er i stand til at løse den store forsknings- og uddan-

nellesopgave, der ligger foran os, hvis vi som politikere skal komme tilbage til Folketinget og finansministeren og bede om en forhøjelse af indsatsen til forskning og uddannelser, siger Helge Sander.

– Jeg er dog ikke i tvivl om, at vi med det nye Aarhus Universitet har fået skabt en meget stærk forpost i Vestdanmark, som har mulighederne for at skabe nye efterspurgte uddannelser og tværgående forskningsaktiviteter, siger Helge Sander.

Og Sander og videnskabsudvalget fik et godt bevis på, at den tværgående forskning eksisterer i bedste velgående på AU, idet de bl.a. blev præsenteret for

tværdisciplinær hjerneforskning.

Her samarbejder antropologer, filosoffer, lingvister, psykologer, teologer, musikforskere, fysikere, statistikere, biologer og læger for at studere menneskets bevidsthed – og den normale og syge hjernes funktion. Her er tale om et samarbejde på tværs af traditionelle faggrænser, der har skabt et enestående forskningsmiljø, der i dag tiltrækker både førende internationale forskere og studerende.

/ ac

Foto: Søren Kjeldgaard / AU-foto

Videnskabsminister Helge Sander og Videnskabsudvalget besøgte Aarhus Universitet den 15. juni.

Uni-noter

Udvekslingsstuderende får ikke fuld merit

En ny spørgeskemaundersøgelse blandt 12.000 europæiske udvekslingsstuderende viser, at kun godt halvdelen får fuld merit for deres udvekslingsophold. Syv procent får slet ikke godskrevet nogen af de fag, de har gennemført i forbindelse med udvekslingen.

Det er studenterorganisationen Erasmus Student Network, der har gennemført den omfattende spørgeskemaundersøgelse blandt deltagere i Erasmus-programmet. Resultaterne er samlet i rapporten "Exchange students' rights".

Problemet med den manglende merit er størst blandt de nye EU-medlemslande (Bulgarien, Rumænien, Slovenien, Tjekkiet og Polen), men også lande som Tyskland, Grækenland og Storbritannien ligger højt på listen. Meritproblemet betyder, at 28 procent af de 12.000 adspurgte studerende har været tvunget til at forlænge deres uddannelse med et helt semester som følge af udvekslingsopholdet.

Undersøgelsen viser også, at der er regionale forskelle for motivationen bag et udvekslingsophold. Blandt de østeuropæiske studerende siger 60 procent, at deres primære motivation er hensynet til deres karriere, mens flertallet af vesteuropæiske studerende siger, at de primært tager på et udvekslingsophold pga. oplevelsen.

Desuden viser undersøgelsen, at det primært er "rige folks børn", der tager ud for at læse i udlandet. Kun 10 procent af de 12.000 adspurgte har forældre, hvis indkomstniveau ligger under middel for det pågældende land. Derfor efterlyser rapporten bl.a. større økonomisk støtte til studerende fra mindre velstillede familier.

/ hp

Hele rapporten på www.esn.org

Racemæssige forskelle forklarer for tidlig fødsel

Antallet af for tidligt fødte er meget høj i visse lande og stigende i Danmark. Man ved, der er store racemæssige forskelle i forekomsten af for tidligt fødte, og nu peger et ph.d.-projekt ved Aarhus Universitet på, at det skyldes racernes forskellige måder at bekæmpe infektioner i kroppen på. En række gravide, afroamerikanske og kaukasiske kvinder i USA har medvirket i undersøgelsen, og her er der flere for tidlige fødsler blandt de afroamerikanske kvinder. Tidligere forskning viser, at forskellen også eksisterer, når der er korrigeret for sociale uligheder, oplyser projektleder Ida Vogel fra Afdeling for Epidemiologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. Det er ph.d.-studerende Ramkumar Menon fra samme afdeling, der står bag undersøgelsen.

/ mhd

Nyt samarbejde mellem Oxford og Århus

Aarhus Universitet og Oxford University har indledt et nyt forskningssamarbejde om hjerneforskning og studier af menneskets bevidsthed. TrygFonden har doneret 10 mio. kroner til samarbejdet, der ventes at vare i mindst fem år.

Det bliver den kendte danske hjerneforsker Morten Kringelbach, der kommer til at lede den 15 mand store forskergruppe på de to universiteter. Morten Kringelbach er i dag senior research lecturer ved Oxford University, men i forbindelse med det nye forskningssamarbejde flytter han en del af sin forskning til Aarhus Universitet i et nyoprettet forskningsprofessorat.

/ hp

Myndighedsopgaver skal forblive i DJF

FØDEVAREFORSKNING

Står det til Dansk Folkeparti og SF, så skal de godt 200 mio. kr., som Fødevareministeriet årligt bruger på myndighedsopgaver ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) forblive der, når den overgangsordning på to år, der blev aftalt mellem Fødevareministeriet og DJF i forbindelse med fusionen med Aarhus Universitet, falder væk. Alternativt kan Fødevareministeriet vælge at sende opgaverne ud i licitation.

– Jeg mener, at vi skal gå ind og langtids-sikre noget mere på fødevareområdet og lave nogle programmer, der rækker langt ud i fremtiden. Det er vi så småt ved at gå i gang med nu, siger formanden for fødevareudvalget, Christian H. Hansen (DF), til *CAMPUS*.

Hans kollega Kresten Tovborg fra SF udtrykker det mere klart.

– Hvis jeg kan gøre noget, så skal myndighedsopgaverne blive, hvor de er nu, siger Tovborg.

De to medlemmer af fødevareudvalget besøgte fredag den 8. juni sammen med det øvrige fødevareudvalg Forskningscenter Foulum for at høre mere om energiproduktion i landbruget og se det nye biogasanlæg i Foulum, der er verdens største til forsøg.

Ingen af de to politikere er dog begejstret

Foto: Anders Correll

Fødevareudvalget besøgte den 8. juni Forskningscenter Foulum for bl.a. at høre om energiproduktion i jordbruget.

for den nuværende opdeling af fødevareforskningen herhjemme, specielt ikke Christian H. Hansen, der gerne havde set, at den forblev i Fødevareministeriet.

– Jeg er meget utilfreds med, at regeringen fjernede jord til bord-princippet, hvor den samlede fødevareforskning var placeret ét sted.

Nu skal vi som politikere være meget opmærksomme på, at der stadigvæk bliver bevilget det samme beløb til fødevareforskningen, og at regeringen ikke bare flytter rundt med bevillingerne, siger han.

/ ac

Geologerne mere synlige

Foto: Søren Kjeldgaard / AU-foto

Geologer har sans for det lange tidsspektiv. Og den har de haft god brug for i forbindelse med deres ønske om at blive samlet på samme adresse på Aarhus Universitet, hvor de til tider har haft seks-syv forskellige adresser på og uden for campus. Men nu lysner det.

Fem afdelinger er i dag samlet i det tidligere Århus Kunstmuseum, hvor instituttet mandag den 18. juni indviede de nye omgivelser, som har været i brug et lille års tid. Ved den lejlighed lod institutleder John A. Korstgård forstå, at han har ambitioner om at få de to sidste afdelinger under samme tag, inden instituttet runder de 50 år i 2011.

Efter renoveringen af det tidligere museum har instituttet fået moderne laboratorier og store lyse kontorer i en bygning, der dagligt udfordrer stedsansen, som institutlederen noterede.

Ved indvielsen blev skulpturen "Indsigt" også afsløret. Kunstneren Magnus Krogh Andersens værk er en gave fra en af instituttets tidligere studerende Brian Jepsen, der har gjort karriere i den norske oliebranche og i dag er ansat ved Altinex Oil A/S i Stavanger. Med gaven ønsker han at gøre geologien mere synlig. I den branche er der nemlig stort behov for geologer.

/ hh

Danskere bakker op om studenterprotester i Colombia

Du tager formentlig din gratis uddannelse for givet – i Colombia bliver de studerende slået ihjel for at ville bevare den.

For at sætte fokus på de menneskerettighedsovergreb, som studenterbevægelser i Colombia dagligt er udsat for, har Danske Studerendes Fællesråd (DSF) netop nu to studerende i Colombia for at etablere et samarbejde, og foreningen har samtidig sendt en protestskrivelse til den colombianske ambassade i Stockholm.

Michael Hunnicke er næstformand i DSF, læser statskundskab i Århus og er samtidig en af koordinatorene af indsatsen for at hjælpe de studerende i Colombia.

– Studenterbevægelsen i Colombia er udsat for en række systematiske og meget voldsomme overgreb. Inden for de sidste par år er otte studenterpolitikere blevet dræbt, og hele tiden bliver politiske møder og demonstrationer forstyrret og forhindret.

Studenterkampene i Colombia er primært opstået, fordi de studerende protesterer mod stigende brugerbetaling og privatisering af landets universiteter – en privatisering, som både regeringen og paramilitære grupper er meget ivrige for at få gennemført, og det i en sådan grad, at de er villige til at ty til mord, vold og menneskerettighedskrænkelser.

DSF håber på at kunne udbygge arbejdet for de colombianske studerendes rettigheder med en række nye projekter hen over efteråret.

/ ksl

Papir på samarbejdet mellem Statskundskab og Århus Kommune

En ny samarbejdsaftale mellem Institut for Statskundskab og Århus Kommune skal give de studerende bedre muligheder for både at finde spændende studiejob og at hente problemformuleringer fra virkelighedens kommunale verden ind bag de teoretiske universitetsmure.

Både forskning, ph.d.-afhandlinger, specialer, kandidatseminarer og bacheloropgaver kan fremover blive til i et øget samarbejde med

Århus Kommune, og ifølge institutleder på Institut for Statskundskab, Jens Blom-Hansen, får begge parter fordel af den nye aftale.

Århus Kommune håber blandt andet bedre at kunne rekruttere scient.pol.er til et job i kommunen, mens Statskundskab håber, at den nye aftale kan være med til at tiltrække og fastholde de studerende.

– Vi er i en evig konkurrence med især

København om studerende, og vi har lidt på fornemmelsen, at når studerende søger mod København, er det især mulighederne for praktikforløb og studiejob, der trækker. Derfor er det vigtigt, at vi også på det område kan tilbyde så meget som muligt, forklarer Jens Blom-Hansen.

/ ksl

Formidlingsdag om rusmidler trak fulde huse

Kaffe var den eneste stimulans, da Center for Rusmiddelforskning mandag den 11. juni holdt formidlingsdag for over 400 praktikere fra landets misbrugsbehandlinger, Kriminalforsorgen og andre offentlige og private institutioner.

FORMIDLING TIL PRAKSIS

Formidlingsdagen i Søauditoriet var et sandt tilløbsstykke, og interessen for at høre forskernes korte oplæg om alt fra forældrearrangerede fester til narkotikapolitik og gravide misbrugere har overrasket centerleder Mads Uffe Pedersen positivt.

– Det er anden gang, vi inviterer folk fra praksis ind til en formidlingsdag, og sidste år måtte vi afvise en del på grund af pladsproblemer. Vi bliver ofte opfordret til at komme ud og fortælle om centrets arbejde, men har desværre ikke mulighed for at reagere på alle de mange henvendelser, siger Mads Uffe Pedersen.

Praktikere får overblik over forskning

Ideen med formidlingsdagen er at give praktikere et overblik over de projekter og den forskning, der er i gang ved Center for Rusmiddelforskning. Dagen er bygget op med en række korte 10 minutters oplæg fordelt på de fire hovedområder narkotikapolitik, behandling, misbrugsproblematikker og unge.

– Dagen gav et fint overblik over en masse temaer, som jeg nu selv kan gå videre med. Det er en konstant udfordring at følge med på misbrugsområdet, forklarer en af deltagerne, uddannelseskonsulent Henrik Andersen fra Region Nord's Misbrugsbehandling.

Misbrugsområdet beskæftiger typisk socialrådgivere, socialpædagoger og psykologer, men der er også mange behandlere, der ikke har en videregående uddannelse. Umiddelbart er mange mest interesserede i at høre om forskning i behandling, men Center for Rusmiddelforskning vil også gerne gøre praktikerne opmærksomme på andre diskussioner inden for rusmiddelområdet.

– Det er generelt ikke et særligt læsende folkefærd, på trods af at der eksisterer utrolig meget viden og bliver publiceret en masse inden for området, siger Mads Uffe Pedersen.

Ingen kløft mellem forskning og praksis

Misbrugsbehandler Marlene Cestor fra Aalborg Kommunes Center for Misbrug og Socialt

"Et arrangement som dette er meget vigtigt, fordi vi på misbrugsområdet ofte famler os lidt frem og kan være i tvivl om, hvad der egentlig virker," sagde behandler Marlene Cestor om formidlingsdagen.

borg Kommunes Center for Misbrug og Socialt Udsatte deltog også i formidlingsdagen og oplevede ikke den store kløft mellem forskere og praktikere.

– Et arrangement som dette er meget vigtigt, fordi vi på misbrugsområdet ofte famler os lidt frem og kan være i tvivl om, hvad der egentlig virker. Jeg er uddannet socialrådgiver og har taget mit basisår på Aalborg Universitet, så jeg er ikke nervøs over at træde ind på et universitet, men den usikkerhed findes helt sikkert blandt nogle behandlere, siger Marlene Cestor.

Svært at omsætte viden i praksis

Trods praktikernes interesse i forskernes arbejde, så er der ikke en lige linje mellem at høre om ny forskning til at implementere den

i hverdagen, pointerer uddannelseskonsulent Henrik Andersen fra Region Nord's Misbrugsbehandling.

– Det er en stor udfordring for os at omsætte ny viden til noget konkret i behandlingen, og jeg kunne godt ønske mig, at der var et led mellem praksis og forskningen, siger Henrik Andersen, der dog ikke mener, at forskerne nødvendigvis skal påtage sig denne opgave.

Formidlingsdag giver gode kontakter

Misbrugsområdet har som følge af strukturreformen været igennem en større omorganisering, hvor kommunerne har overtaget en stor del af behandlingen fra amterne, mens andre opgaver er flyttet til de nye regioner.

– Der er mange nye ansigter blandt behand-

lerne, og formidlingsdagen er også med til at gøre os kendte ude i praksis. Det er en stor fordel for os, når vi skal ud og foretage undersøgelser på institutionerne, siger Mads Uffe Pedersen.

God træning i formidling for forskerne

Center for Rusmiddelforskning er fordelt på to afdelinger i Århus og København, og da alle deltager i formidlingsdagen, er en sidegevinst også, at de ansatte får hørt, hvad deres kolleger arbejder med.

– Og især de unge forskere oplevede det som en rigtig god træning at blive tvunget til at fortælle om deres forskning på 10 minutter, siger Mads Uffe Pedersen.

Aase Bak / aba@adm.au.dk

Studerterforeninger vil bygge kollegieboliger

Der er højt til loftet, når Mikkel Krogsholm, formand for De Studerendes Råd og Laug (SRL), og Christian Jølck, administrerende direktør for Studenterlauget (SL), stikker hovederne sammen og udveksler ideer. De to herrer vil arbejde hen imod, at studenterforeningerne på Aarhus Universitet (AU) skal bygge kollegieboliger i trekantsområdet mellem Universitetsparken, Handelshøjskolen (ASB) og Katrinebjerg.

– Vi vil gerne være med til at skabe et endnu bedre studiemiljø, og det kræver et fælles campusområde, hvor folk bor, læser og lever, siger Christian Jølck. Han tilføjer, at de blandt andet vil søge Socialministeriet om penge. Her ligger der en boligpulje på 50 millioner kroner, der

er øremærket til ungdomsboliger. Pengene skal deles mellem Århus og Odense.

Initiativet er kun et blandt mange fra studenterforeningerne i deres ønske om at løfte studiemiljøet på AU, fortæller Mikkel Krogsholm. Man håber blandt andet også på at have et stort fitnesscenter for studerende klar i Vanggårdscentret til foråret 2008, arbejder med ideen om at lave et studenterhus inde i Universitetsparken og vil udvide konceptet "Danmarks Største Fredagbar" fra fusionskoncerten, så de studerende kan holde en stor fælles koncert og fest både i foråret og i efteråret.

Martin Hagelskjær Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Dioxiner kan skade mænds sæd

Raske mænds forplantningsevne er truet af giftige dioxiner. Det viser en undersøgelse af omkring 400 europæiske og grønlandske mænd, der er foretaget af forskere fra Aarhus Universitet.

FORPLANTNING

Stofgruppen dioxiner har med stor sandsynlighed tilføjet endnu et punkt til sit alenlange synderegister – dna-skader på mænds sæd. Forskere fra Afdeling for Miljø- og Arbejdsmedicin ved Aarhus Universitet har i en undersøgelse af omkring 400 raske og fertile europæere og grønlandere konstateret en sammenhæng mellem dioxinaktivitet i blodet og niveauet af dna-skader på mændenes sæd. Så vidt lektor og projektleder Eva Cecilie Bonefeld-Jørgensen er orienteret, er det første gang, at forskere har konstateret denne sammenhæng.

– Vores resultater er unikke, fordi vi måler aktiviteten af den totale cocktail af dioxinlignende stoffer, der er i blodet. Det er det tætteste, vi lige

nu kan komme på den integrerede biologiske aktivitet, stofferne har, når de befinder sig i vores krop, siger hun.

Tidligere studier viser, at dna-skader i sæd ikke alene kan påvirke mænds fertilitet, men at mænd også kan give dna-skaderne videre til deres børn.

Grønlanderne overrasker

I undersøgelsen medvirkede også inuitter, og de stod for en af projektets største overraskelser. Ifølge Eva Cecilie Bonefeld-Jørgensen forventede man, at inuitterne havde større dioxinaktivitet i blodet end europæerne på grund af deres kost. De mange fedtholdige dyr fra havet indeholder blandt andet et højt niveau af de svært nedbrydelige miljøkontaminanter som dioxiner, PCB'er

og klorede pesticider, der er med til at forhøje dioxinaktiviteten i blodet, men inuitterne havde både lavere dioxinaktivitet og færre dna-skader på sæden end europæerne.

– Forklaringen kan være, at de marine dyr også rummer en stor mængde Omega 3-fedtsyrer og anti-oxidanter. De er henholdsvis med til at øge sædproduktionen og afgifte de sundhedsfarlige processer i cellerne, der kan føre til dna-skader, og som er forårsaget af de svært nedbrydelige miljøkontaminanter, siger Eva Cecilie Bonefeld-Jørgensen.

Forskerne kunne desuden se, at grønlandere, der spiste vestligt og købte deres mad i supermarkeder, havde en dioxinaktivitet i blodet, der var på niveau med europæernes.

Martin Hagelskjær Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Doping er vejen til større sundhed og retfærdighed i sport

Er der forskel på, om en cykelrytter stiller til start fyldt med anabolske steroider og med en hjælpemotor på ryggen, eller om vedkommende under lægefaglig kontrol har fået tilført kunstigt EPO og testosteron? I en ny antologi om elitesportens virkelighed udgivet af Aarhus Universitetsforlag analyserer og udfordrer en moralfilosof de mange argumenter i dopingdebatten.

Privatfoto

Moralfilosoffen Thomas Søbirk Petersen mener bl.a., at EPO skal fjernes fra dopinglisten, fordi det kan være sundhedsfremmende for elitesportsfolk.

PRÆSTATIONER

Thomas Søbirk Petersen kan godt forstå, hvorfor stort set alle – også folk der ellers ikke normalt interesserer sig for sport – går så meget op i at diskutere doping.

– Vi har alle et forhold til sport på en eller anden måde, og mange har en ide om, at sport er sådan et særligt sted for en sund, retfærdig og ren kappestrid. Den forestilling bliver bare gang på gang vendt på hovedet, når vi finder ud af, at sporten også er ond, voldelig og fyldt med stoffer. Det er spændende at diskutere, siger den tidligere elitetennispiller, der i dag er adjunkt i moralfilosofi ved Roskilde Universitetscenter (RUC).

Han er godt irriteret over de mange følelsesladede og uklare argumenter, der er i omløb i dopingdebatten. Det er enten sort eller hvidt, enkelte for og langt de fleste imod enhver form for doping. Men før sportsminister Brian Mikkelsen og mange andre får tennisalblue af at højglanspolere den moralske glorie, bør man diskutere, om de gældende dopingregler overho-

vedet er fornuftige. Er listen over forbudte stoffer og metoder på WADA's (World Anti-Doping Agency) i strid med centrale etiske argumenter?

Det er det grundlæggende spørgsmål, Thomas Søbirk Petersen diskuterer i artiklen ”Doping, amazoner og supermænd – hvor bør grænsen gå for brug af medicinske stoffer og metoder i idrætten?”, der er et af bidragene i en ny bog *Elitesportens virkelighed* fra Aarhus Universitetsforlag.

Doping og sundhed

– Mener du, doping skal være tilladt i elitesport?

– Det kommer an på, hvad man mener med doping. Jeg går ind for, at nogle medikamenter, der i dag er på dopinglisten, kan fås på recept af myndige eliteidrætsudøvere under supervision af læger. For eksempel mener jeg, at EPO skal fjernes fra dopinglisten.

– Hvorfor?

– Der er flere grunde. Den vigtigste er, at dopinglisten bør fokusere på sportsudøvernes sundhed. Der er mange sportslæger, der vil sige, at EPO er sundhedsfremmende for eliteidrætsfolk, hvis det gives i små mængder i korte perioder og under lægelig rådgivning. Det samme gælder testosteron og intravenøs infusion af salt og sukker, som også er forbudt i dag. Det forbedrer restitutionen hos for eksempel cykelrytterne i Tour de France. Under løbet bliver deres kroppe nedbrudt, bl.a. fordi deres andel af røde blodlegemer falder under løbet. Fra et sundhedsmæssigt synspunkt giver det god mening at give dem EPO for at få deres blodprocent op igen.

– Men der er jo sportsudøvere, der er døde af at tage EPO.

– Ja, men det var i slutningen af 80'erne og begyndelsen af 90'erne, da man ikke vidste, hvordan man skulle dosere det. Hvis man frigav EPO, ville det formentlig føre til endnu større videndeling blandt idrætslæger og – udøvere – en videndeling, der kunne åbne op for, at EPO kun blev brugt på en sundhedsmæssig forsvar-

lig måde. Desuden har man jo i bl.a. cykelsport og langrend allerede ud fra en sundhedsbetragtning indført en sikkerhedsgrænse for, hvor høj hæmatokritværdien må være. Det er meget fornuftigt.

– At doping er usundt er altså en sandhed med modifikationer.

– Ja. For eksempel er brugen af intravenøst drop bestemt sundhedsfremmende, for det betyder, at man restituerer hurtigere. Mænd, der dyrker hård idræt, vil opleve, at deres testosteronniveau falder, og det medfører bl.a. øget risiko for testikelkræft og leverskader. Derfor burde testosteron også være tilladt.

– Til gengæld mener du, at stoffer som amfetamin og anabolske steroider stadig bør være forbudte. Hvorfor?

– Vi ved, at anabolske steroider bliver misbrugt af mindst 20.000 unge mænd i danske fitnesscentre. Sådan forholder det sig slet ikke med EPO. Der er god grund til at forbyde anabolske steroider, både fordi de er særdeles farlige, og fordi de ellers vil blive endnu lettere at få fat på.

Retfærdige og lige vilkår

– Du mener også, der er et vigtigt retfærdighedsaspekt, der tilsiger, at for eksempel EPO bør være tilladt.

– Ja, for situationen er jo den, at metoderne til at øge antallet af røde blodlegemer ofte er meget dyre. Et højdetrykkammer, som er en tilladt metode, koster 300.000 kr. Hvis man skal tage på lange træningslejr i de høje bjerge, er det også dyrt. Et års forbrug af EPO koster på det illegale marked mindst 100.000 kr., mens en måneds forbrug købt på det legale marked kun koster 700 kr. Ved at frigive EPO vil flere have mulighed for at øge mængden af røde blodlegemer, og man kunne derfor hjælpe folk fra fattige lande eller fra idrætsforbund, der ikke har råd til dyre træningslejr og højdetrykkamre.

– De fleste vil nok intuitivt mene, at der er forskel på at forøge sin præstationsevne ved at tage på træ-

ningslejr i den tynde luft og stikke sig i armen med en EPO-sprøjte.

– Jamen skal vi da lade vores moralske overbevisninger og love – herunder idrættens love – styre af umiddelbare rygmarsrefleksioner? Det kan godt være, at vi intuitivt vil mene, at det ene er mere naturligt end det andet, men er det så ikke også unaturligt, at cykelryttere kører med pladehjul og underlige hjelme? Normalt lader vi ikke ”naturen” sætte grænser for, hvad der er moralsk rigtigt og forkert. For eksempel accepterer vi gerne blodtransfusioner, vaccinationer, forædling af afgrøder og kunstig befrugtning. I begyndelsen af 1900-tallet mente de fleste intuitivt, at homoseksualitet var umoralsk, og mænd har gennem tiden intuitivt ment, at kvinder ikke burde have stemmeret. Vi har masser af den slags intuitioner, men vi må komme med gode argumenter for, hvorfor der skal være forskel på at forøge sin hæmatokritværdi ved hjælp fra EPO, højde-træning eller trykkamre. Intuitioner kan vi ikke bruge til at afgøre, hvad der er moralsk rigtigt.

Doping og sportens ånd

– Et andet argument, man ofte hører, er, at doping er imod sportens ånd. Men det giver du ikke meget for.

– Man kunne lige så godt sige, at doping er en del af sportens ånd – at det er i overensstemmelse med sportens ånd at blive bedre og i denne proces bruge bl.a. medicinsk ekspertise. For sådan har det altid været.

– Med sportens ånd menes vel også noget i retning af, at der fra naturens hånd er forskel på folks talent, og at det er den forskel gangen med den enkeltes viljestyrke og træningsindsats, der er grundlaget for den retfærdige kappestrid. Men det kalder du uretfærdigt og mener, at vi bør udligne uretfærdigheden ved at tillade doping. Er det ikke lidt en bagvendt argumentation?

– Det kan du måske sige. Min pointe er, at eliteidræt er noget af det mest uretfærdige, der findes. Man

belønner talent, som folk ikke selv er skyld i. Det er jo løgn, når Carl Lewis og Lance Armstrong påstår, at hvem der vinder, er et spørgsmål om træning. Det er mere et spørgsmål om, hvem der har vundet i det genetiske og det sociale lotteri. Hvem er født ind i en verden, hvor der er adgang til dyr teknologi, træning og psykologhjælp? Ved at frigive EPO vil det økonomisk set øge den lige adgang til at få det tilladte antal røde blodlegemer – de samme hestekræfter, kan du sige.

– Hvad med gen-doping? Bør det være tilladt?

– Genetisk forbedring af mennesker bør være tilladt, hvis det giver folk bedre liv. Det er jo også derfor, vi tillader Viagra og Panodil, for eksempel. Lad os sige man en dag finder en genetisk behandling, der kan gøre folk immune over for hiv-virus, men at behandlingen har den sideeffekt, at man opnår en fysisk fordel i sport. Hvad vil WADA så sige til det? Skal eliteidrætsfolk så ikke tilbydes den behandling? Skal de ikke have gavn af de samme medicinske fremskridt som andre?

– Der er nogle, der argumenterer for, at doping bør være tilladt ud fra en rent æstetisk opfattelse af sport. Altså, nogle kunstnere, musikere osv. tager også stoffer for at kunne yde den sublime præstation, derfor bør vi også acceptere, at det er nødvendigt for at kunne yde den sublime sportspræstation.

– Den dødrømtiske argumentation køber jeg ikke. Konkurrenceidræt forudsætter regler, og det er snyd og umoralsk at bryde de regler. Det, jeg stiller spørgsmål ved, er, om vi har de rigtige regler. Jeg mener bestemt, man bør teste eliteidrætsudøvere, gerne mere end i dag. Men det bør være hensynet til idrætsudøvernes sundhed, der er i fokus. Hvis man skulle bruge et slogan, der indfanger den strategi, kunne der være ”Test for hæmatokritværdi – ikke for EPO”.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Foto: Scanpix

Bjørn Riis' brugte EPO i 1996, hvor han vandt Tour de France.

Vil du tage præstationsfremmende medicin til eksamen, der forbedrer din hukommelse med 10 procent?

Sophie Hauerberg, studerende på Medicin

Det er svært at sige. På den ene side betyder karakteren ikke så meget for mig, men på den anden side vil jeg være fristet, hvis det er fri for bivirkninger, og jeg kan forbedre min hukommelse, så jeg ikke behøver at læse så meget.

Nina Lykke, studerende på Jura

Hvis det er bivirkningsfrit, så vil jeg ikke have problemer med det, også selvom jeg aldrig før har taget den slags produkter. Folk tager i forvejen alle mulige midler for at nedsætte deres nervøsitet, og præstationsfremmende medicin er vel ikke mere forkasteligt end så meget andet.

Anders Lødrup, studerende på Medicin

Nej det vil jeg ikke risikere. Jeg tror ikke på, at der ikke er bivirkninger ved medicin, der får ens hjerne til at kunne huske bedre. Derudover kan det godt være, at man får en højere karakter, men det bringer jo ikke en tættere på "det gode liv".

Anine Jensen, studerende på Jura

Hvis ikke jeg får skader af det, så vil jeg. Ellers risikerer man vel bare, at alle andre får bedre karakterer. Men i bund og grund har jeg svært ved at tro på, at man kan lave sådan en slags medicin, og er der i det hele taget lighedstegn mellem bedre hukommelse og højere karakter?

Ny medicin til hjernen kan give højere karakterer

I løbet af 5-10 år er medicinalindustrien efter al sandsynlighed på markedet med produkter, der optimerer hjernens funktioner, som for eksempel hukommelsen, og dermed gør det lettere at score gode karakterer til eksamen.

EKSAMENSMEDICIN

Kan man medicinere sig til at præstere bedre ved det grønne eksamensbord? Ja, lyder svaret fra flere forskere. I dag tager studerende blandt andet medicin mod eksamensnervøsitet med stor succes, men inden for en tidshorisont på kun 5-10 år er det sandsynligt, at medicinalindustrien er på banen med produkter, der blandt andet gør os bedre til at huske det, vi har læst. Det forudser Claus Møldrup, lektor ved Det Farmaceutiske Fakultet på Københavns Universitet.

– Det er lægemidler, der ligger i medicinalindustriens pipeline, og som er baseret på den viden, man har fra medicin mod Alzheimers sygdom. Medicinen, der tilhører stofgruppen AMPAkiner, vil sandsynligvis også kunne bruges af raske mennesker til at forbedre deres korttidshukommelse, siger han.

Fænomenet med at fremstille præstationsfremmende medicin, der optimerer hjernens funktioner, bliver kaldt for kosmetisk neurologi, og Claus Møldrup mener, at det bliver et varmt emne i fremtiden.

– Man vil formentlig også se produkter, der kan gøre os mere kreative, og jeg er slet ikke i tvivl om, at der vil blive stor interesse for lægemidlerne. Alle er fokuserede på at præstere til eksamen eller på jobbet, siger han. Claus Møldrup understreger dog, at lægemidlerne stadig kun er under udvikling og både skal blive mere effektive og mere fri for bivirkninger, før de kan komme på markedet.

Nye eksamensregler

Hvis eller når den ny hjernemedicin bliver tilgængelig for studerende, åbner det også for spørgsmålet, om man skal forbyde brugen af det til eksamen. Kontorchef Eva Teilmann ved Studieforvaltningen på Aarhus Universitet (AU) mener dog hverken, at man kan håndhæve sådan en regel eller betragte eksamenssituationen isoleret set i forhold til så stort et emne som præstationsfremmende medicin.

– Det er ikke kun et spørgsmål, der relaterer til eksamen, det er et generelt og etisk samfundsspørgsmål, der handler om hele vores livssituation. Hukommelsesforbedrende medicin kan jo også bruges på jobbet

og i privatlivet. Hvis man fra eksamenssiden vil imødegå problemet, er det mere relevant at spørge, om de nuværende eksaminatorer, hvor man skal kunne en hel masse udenad, harmonerer med den virkelighed, de studerende skal bruge deres uddannelse i, siger Eva Teilmann.

En form for fuldt lovlig medicin, der allerede bliver brugt til eksamen på AU og andre læresteder, er de såkaldte betablokkere, der kan dæmpe eksamensnervøsitet. Som eksaminator ved Center for Idræt har professor Verner Møller oplevet, hvordan medicinen kan virke på en studerende.

– Jeg havde en kvindelig studerende til eksamen tre gange i alt. De første to gange var hun famlende trist og usikker at høre på og fik 03 begge gange. Derfor var jeg også temmelig skeptisk, inden den tredje eksamen skulle til at begynde, men det ændrede sig hurtigt. Den studerende havde været hos lægen for at få en betablokker. Det resulterede i, at hun var blevet fri for sin eksamensangst og leverede en rolig og udmærket præstation til et ottetal, fortæller Verner Møller.

Martin Hagelskjær Damsgaard/mhd@adm.au.dk

Skal ny hjernemedicin forbydes til eksamen?

Studerende kan snart få adgang til præstationsfremmende medicin til hjernen, der kan hjælpe dem med at score højere karakterer til eksamen, men skal det forbydes eller ej? *CAMPUS* har spurgt en filosof, en videnskabsjournalist og en professor i neurovidenskab.

DEBAT

Udviklingen har for længst overhalet samfundsdebatten, og vi risikerer at blive taget med dynen godt oppe omkring ørerne, hvis ikke der kommer gang i en offentlig diskussion om, hvad der er forkert, og hvad der er rigtigt i forhold til, at studerende begynder at tage den præstationsfremmende hjernemedicin, der sandsynligvis kommer på markedet inden for de næste 5-10 år. Så langt er der enighed mellem filosof Morten Dige, Aarhus Universitet (AU), Albert Gjedde, professor i neurovidenskab, AU, og videnskabsjournalist Lone Frank, der er uddannet biolog fra Aarhus Universitet og sidenhen har erhvervet sig en ph.d.-grad i neurobiologi og i dag skriver om videnskab for *Weekendavisen*. Men herfra skilles vandene.

Kun til de syge

For professor Albert Gjedde, der til daglig forsker i, hvordan medicin virker på hjernen, er svaret kort og ligetil.

– Jeg mener, at medicin er for de syge. Så kan man diskutere, hvem der kan betragtes som syg, men det er vel næppe den almindelige universitetsstuderende, siger han. Albert Gjedde er først og fremmest bekymret for, at de studerende vil blive afhængige af stofferne eller går på kompromis med de bivirkninger, han mener, medicinen vil have. Albert Gjedde er dog opmærksom på,

at der sandsynligvis vil komme til at foregå ulovlig handel med den ny medicin, "men det er jo ikke et argument for at tillade fri brug af den," siger han.

Medicin til alle

Videnskabsjournalist Lone Frank synes derimod, det vil være en selvmodsigelse, hvis man forbyder medicinen.

– Det vil være en stor selvmodsigelse at forbyde medicin, fordi den er præstationsfremmende. Er en uddannelse i sig selv ikke en præstationsfremmende foranstaltning? Jeg kan slet ikke forstå den puritanisme, der siger, at fordi noget er præstationsfremmende på det mentale plan, så må man af princip ikke bruge det. Når jeg sidder og skriver mine artikler og går død efter to timer, så vil jeg da meget gerne kunne tage en pille, der uden de store bivirkninger gør mig i stand til at koncentrere mig bedre, siger Lone Frank, der ikke kan se noget problem i, at medicinen kan være med til at skabe ulige konkurrenceforhold mellem de studerende.

– Det er klart, at medicinen kan virke konkurrenceforvridende, fordi nogle studerende ikke har råd til at købe den, men økonomi er jo i det hele taget konkurrenceforvridende. Nogle har rige forældre og andre ikke. Hvis man endelig vil forsøge at gøre alle lige i forhold til nogle nye medikamenter, kunne man jo overveje at stille dem til rådighed for alle. Forudsat at bivirknin-

gerne er acceptable, synes jeg egentlig, det handler om at få medicinen brugt, så den kommer til at gavne de studerende og samfundet som helhed, siger Lone Frank.

Mister glæden ved arbejdet

Filosof Morten Dige, der i en årrække har beskæftiget sig med bioetiske problemstillinger, er ikke enig med Lone Frank i, at den ny medicin vil gavne de studerende eller samfundet, og han mener, at den skal være receptpligtig.

– Vi får måske nogle studerende, der kan præstere mere, men de får ikke nødvendigvis et bedre liv, fordi de kan score høje karakterer eller klare sig bedre på jobbet. Problemet er, at en medicinsk forstærket præstation bliver mere udvendig for personen og derfor ikke vil have samme værdi som en præstation, man oplever som sin egen, siger Morten Dige. Han forudser, at den ny medicin vil lægge grundstenene til et scenarium, hvor folk ikke kan få deres familie- og privatliv til at hænge sammen og hele tiden halser efter den næste præstation. Morten Dige tilføjer dog, at hvis folk bliver stillet over for præstationskrav til eksamen eller på jobbet, som de kun kan imødekomme ved at tage medicin, er der ingen vej udenom, "men det er stadig et skridt i den forkerte retning," siger han.

Martin Hagelskjær Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Foto: Lars Kruse / AU-foto

Mønsterbryder – AU's kommende direktør, Niels Højberg, er den første i sin familie, der har taget studentereksamen og for den sags skyld også den første, der har læst på Aarhus Universitet. Han kom til universitetsverdenen med en landbrugsbaggrund i bagagen. I dag er han uddannet cand.scient.pol., har et bifag i filosofi og en mastergrad i samfundsvidenskab fra Glasgow University.

EN HANDLINGENS MAND

Aarhus Universitets kommende direktør, Niels Højberg, er en handlingens mand og et konkurrencemenneske, men han er også fodboldfan med en mild sportslig depression, forelsket i italiensk kultur og passioneret havemenneske.

PORTRÆT

Niels Højberg kan lide at sætte retning og se ting ske. Sådan har han altid haft det. Lige fra han som dreng på faderens gård og maskinstation nær Them ved Silkeborg organiserede, at egnens børn hjalp de gamle landmandsna-boer med at få kørt høsten hjem, til han i sit voksenliv har været direktør i flere, store of-fentlige organisationer. Frem til udgangen af august fungerer den 53-årige cand.scient.pol. som administrerende direktør i Region Syd-danmark. Herefter går køreturen fra hjemmet i det sydfynske til Aarhus Universitet (AU), hvor han tiltræder som universitetsdirektør den 1. september 2007.

Hvorfor forlader du din topstilling i region Syd-danmark?

– Det er, fordi jobbet som universitetsdirek-tør er mere spændende for mig på det her tids-punkt i min karriere. De sidste mange år har jeg som regions- eller amtsdirektør beskæftiget mig med, hvordan man kan bruge universite-ternes kompetence i den regionale udvikling, og da det blev en mulighed for mig at kunne arbejde med det på fuld tid, slog jeg til.

Har du konkrete tiltag i støbeskeen?
– Nu skal jeg jo lige i gang med jobbet først, men det handler om at bruge de ressourcer, vi har på universiteterne, til at give et ekstra løft til det samfund, der omgiver os. Det kunne for eksempel være at lave en samarbejdsaftale med en meget stor organisation, som dele af univer-sitetet allerede har gjort med Århus Kommune. Jeg tror dog, det er vigtigt, man ikke binder sig til geografien og tør tænke internationalt. Jeg vil for eksempel ikke afvise, at AU kan lave en aftale om udvikling af en organisation i Europa eller for den sags skyld Kina eller Indonesien.

Kinesiske visioner

AU's ny direktør har været involveret i flere samarbejdsprojekter inden for forskningsver-denens mellem Danmark og Kina, og han er ikke i tvivl om, at det vil være en fordel for AU og andre danske universiteter at hoppe på det kinesiske udviklingstog. Første gang, han selv var i Kina, var i 2003.

– At se den kinesiske udvikling var dengang som at få sprængt en bombe inde i hjernen. Det, der foregår i Kina, er så enormt og med sådan en kraft og sådan en styrke, at det kom-mer til at ændre verden fuldstændig. I februar i år var jeg rundt for at se på kinesiske forsk-ningsinstitutioner, og selv når man regner Danmarks nyeste forskningsinvesteringer med, er vi på ingen måde foran – og så har jeg sagt det meget diplomatisk, understreger han.

Hvad er det, der fascinerer dig ved Kina?
– Det mest imponerende er den umid-delbare, direkte handlekraft, der bliver sat i gang uden dikkedarer. De går lige på målet og bygger en lufthavn på et år og en motorvej på halvandet. Det tager 10 år i Danmark. Det er klart, det har nogle voldsomme omkostninger både menneskeligt og i andre henseender, men det skaber også en udvikling med en hast, vi slet ikke kan forestille os.

Er du selv en handlingens mand?
Ja, men jeg synes også, jeg har en balance i mine beslutninger mellem både at have analy-

sen, handlingen, følelserne og kontrollen med, uden at nogen af tingene tager overhånd.

Hvordan vil du balancere en så sammensat flok som det fusionerede AU?

Når jeg ser på AU's fusionsudfordringer, kan jeg organisatorisk genkende mange af de temaer, vi har været igennem i de sidste tre år i den regionale sektor, men der er også meget, der er anderledes. For eksempel er forskerne forskellige fra medarbejderne i andre offentlige organisationer som sygehuse og kommuner. Forskerne er i høj grad deres egne herrer og har en masse hensyn, som koncentrerer sig lige præcis om deres forskning og deres eget institut. Det betyder, at det er en anden type incitamenter og en anden type ledelse, der er brug for, for at de kommer til at drage fordel af fusionen. De løsninger har jeg ikke fuldstændig fint og færdigt med mig, men jeg har en forstå-else for, hvad der flytter organisationer og har meget stor erfaring med, hvad der skal til for at støtte op omkring en fusion, og hvilke persona-lepolitiske temaer, der kommer i spil. Det kan for eksempel være at huske på at kommuni-kere. Både om de forhold, der er afklaret, og de der ikke er på plads endnu. Hvis folk ikke får ordentlig besked, er der risiko for, at de bliver usikre på, hvad vi har i sinde og måske danner sig myter om, hvor vi er på vej hen.

Konkurrencemenneske

Niels Højberg dyrker sport tre gange om ugen for at holde sig fysisk og mentalt i form til det pres, han arbejder under som direktør for en stor offentlig organisation. Det må helst ikke blive for ensformigt, så han veksler mellem at gå i motionscenter, svømme og cykle, men en aktivitet ligger fast, og det er ugens to squash-kampe med hans gode nabo, og AU's kom-mende direktør ”taber ikke med vilje”.

– Jeg er konkurrencemenneske, og jeg vil frygtelig gerne vinde. Jeg har aldrig været en dårlig taber, men jeg bander over det, og når jeg taber, sætter jeg en masse analysekraft i gang for at finde ud af, hvordan jeg kunne have vundet. Det gør jeg i øvrigt i alle de forhold, hvor det ikke går, som jeg syntes, det skulle være gået, forklarer Niels Højberg.

I nogle situationer må han dog acceptere tingenes tilstand – for eksempel som fodbold-interesseret Silkeborg-fan.

– SIF ligger mig i blodet, og det er klart, det slipper man aldrig af med, så jeg har jo lidt af en sportslig depression for tiden, nu hvor de er rykket ned i den næstbedste række, siger han med et glimt i øjet, inden han drejer samtalen over mod mere hæderkronede dage og mindes den dag på stadion i 1994, hvor barndomsklub-ben blev danske mestre:

– Det var helt fantastisk. Der var 11.000 på tribunen, og vi slog Aab med 2 – 0, men medaljerne blev først vores, da OB scorede til 3 – 2 mod B1903 i overtiden. Det var simpelt-hen så dramatisk, som det overhovedet kunne blive.

Inspirationsspark

For blandt andet at udvikle sine analyseredska-ber har Niels Højberg gjort det til en integreret del af sin karriere, at han en gang om året skal have ”et rigtigt spark af ny inspiration”,

som han udtrykker det. I sommeren 2004 studerede han for eksempel moderne organisa-tionsudvikling på eliteuniversitetet Stanford i Californien.

– Jeg vælger mig bevidst en ny ramme hvert år, så jeg får masser af ukendt information, der gør, at jeg er nødt til at reorientere mig i for-hold til det, jeg arbejder med, og den tradition agter jeg at holde fast ved. Det gør mig i stand til at kunne agere adækvat, når der opstår si-tuationer, forklarer han.

Kan du ikke uddanne dig for meget, hvis du skal blive ved med at være en handlingens mand?

Nej, uddannelse og fornyelse er en forud-sætning for at kunne være en handlingens mand; hvis ikke du er opdateret med, hvad der sker nu og her, så kommer du til at træffe beslutninger fra i går. Det er desværre det, der sker for nogle af os, når vi sidder i stolene for længe. Man skal passe rigtig godt på med ikke at gå i stå.

Du lyder som en person, der går højt op i dit arbejde. Kommer det aldrig til at fylde for meget?

Jeg er så ufatteligt heldig, at jeg er meget lykkeligt gift, så skal jeg prioritere mellem mit arbejde og min kone, så har jeg ingen proble-mer med det. Så vælger jeg selvfølgelig min kone. Vi er gode til at sætte rammer for det ene og skabe rum til det andet, så arbejdet ikke fuldstændigt erobrer vores privatliv.

Havemenneske med hang til Italien

Sammen med sin hustru Christel, der er cand. cur. fra AU, som er en kandidatuddannelse i sygepleje, har Niels Højberg to store interesser – deres have og Italien.

– En have er en fantastisk mulighed for at stresser af og alligevel skabe noget. Både min kone og jeg holder meget af at lave havearbej-de, og vi slapper meget af med at gøre det sam-men. Vores have ligger lige ned til Svendborg Sund og er relativt stor. Den kræver både en del manuelt arbejde og planlægning og æsteti-ske overvejelser, så vi for eksempel får blom-sterbølgerne til at køre pænt og afbalanceret sæsonen igennem, fortæller Niels Højberg. Ud over at være betaget af blomster er han også en flittig fuglekigger, men når han for alvor er ude efter at få nye oplevelser, tyer han til italiensk kultur.

– Det er ikke en tilfældighed, at mere end halvdelen af alle de ting, der er på UNESCOs bevaringsliste, ligger i Italien. Landet er en kulturskat uden sammenligning i Europa, så hvis man har interesse for europæisk kultur, er det afgjort det mest spændende europæiske land at rejse i, siger Niels Højberg engageret. Han holder i øvrigt meget af Italiens køkken og vine og har efterhånden besøgt støvlelandet så mange gange, at han kan begå sig på hverdag-sitaliensk.

Barsk budgetbisse

Det var en helt anden kultur, Niels Højberg fik indsigt i, da han stod i budgetlære i den hårde skole, nærmere betegnet midtfirserne, hvor han lærte han at forstå og respektere budgetter og penges magt bag Slotsholmens tykke mure i Finansministeriet. Det var under kartoffelku-

ren. Som fuldmægtig i budgetdepartementet – også kaldet budgetbisse – var det den unge Niels Højbergs og hans kollegers opgave at slå ned på alle offentlige udgifter, der bevægede sig.

– Vi oplevede, at vi var på en redningsaktion for Danmark som velfærdssamfund, der på det tidspunkt var på vej ud over kanten med en kæmpe udlandsgæld. Vi skød på alle udgifter. Noget af det var useriøst, men det lykkedes os at holde nulvækst og lægge grunden til den udvikling, vi har i dag, fortæller han. Senere i sin karriere var Niels Højberg som kommunal-direktør i Ringkøbing med til at gennemføre budgetnedskæringer, der medførte skoleluk-ninger og store demonstrationer.

“ **Uddannelse og fornyelse er en forudsætning for at kunne være en handlingens mand**

Niels Højberg

I er fire stærke personligheder, der skal arbejde sammen i det nye rektorat; er du ikke bange for, at I ikke kan få det til at fungere?

Ikke det mindste. Jeg har altid haft den grundholdning, at det er sjovest at arbejde sammen med stærke personligheder. Det er dem, der vil noget og kan forstå, at andre vil noget. Det er klart, vi får mange diskussioner om, hvilken vej vi skal, men det styrker kraften og kvaliteten i de beslutninger, vi kommer til at træffe.

Til trods for at Niels Højberg har været pro-fessionel leder i over 20 år, går han ikke på arbejde for at få lov til at bestemme.

– Det er for simpelt et begreb. At udøve ledelse er mange ting, og for mig er det også et spørgsmål om at blive klogere. Det handler ikke bare om at bestemme, for så lyder det som om, jeg har en urokkelig mening om, hvordan tingene skal være, og bosser min vilje igennem hele tiden. Sådan arbejder jeg ikke. Livet igen-nem har jeg været drevet af at få ny forståelse for, hvordan strukturer hænger sammen, og finde ud af, hvad der skal til for at komme videre. For mig er ledelse hele tiden en udvik-lingsproces, men det er klart, at når jeg vælger at have lederjob i så mange år, er det, fordi jeg synes, det er sjovt at være med til at sætte ret-ningen – men ikke at bestemme den alene, slår AU's kommende direktør fast.

Martin Hagelskjær Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Store forskelle på specialevejledning

De studerende på Humaniora og Teologi ved ikke, hvor mange timers vejledning de har krav på. Men blandt studieledere er der ikke stemning for faste regler.

Studerende har ikke ens vilkår, når de skriver speciale. Det fastslår professor Hanne Leth Andersen og amanuensis Tine Wirenfeldt Jensen fra Center for Undervisningsudvikling i bogen Specialevejledning – rammer og roller, der blev præsenteret den 14. juni i Nobelparken.

UNDERVISNING

– Det ville være smukt, hvis alle studerende kunne få samme ydelse, når de skriver speciale. Men de er jo ikke ens, og nogle skal man hjælpe mere end andre. Med de ord opsummerer studieleder ved Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik Helle Juel Jensen, hvad en række studieledere mener om en bundgrænse for, hvor mange timers vejledning studerende har krav på, når de skriver speciale.

Det sker på baggrund af en undersøgelse af specialvejledning, som viser, at mange studerende ikke ved, hvor mange timers vejledning de har krav på. Undersøgelsen viser også, at mange vejledere på Humaniora og Teologi tilsyneladende ikke kender de to fakulteters normer for specialevejledning, eller at de ikke er interesseret i dem. Undersøgelsen er lavet af professor Hanne Leth Andersen og amanuensis Tine Wirenfeldt Jensen fra Center for Undervisningsudvikling ved de to fakulteter.

De fastslår i bogen *Specialevejledning – rammer og roller*, at studerende ikke har ens vilkår, når de skriver speciale.

Helle Juel Jensen ser gerne, der bliver lidt klarere regler for vejledningen.

– Det er vigtigt for de studerende, at der er nogle minimumskrav, de kan forholde sig til. Omvendt vil vejlederne også være mere klar over, hvilken ydelse de skal præstere, siger hun.

Generelt er der på Det Humanistiske Fakultet afsat 40 timer til at vejlede en specialestuderende, mens Det Teologiske Fakultet afsætter 30 timer til vejledningen. Ingen af de studerende i undersøgelsen er bekendt med de normer.

Fokus på indhold

På Institut for Statskundskab, som ikke er med i undersøgelsen, omfatter vejledningen typisk et par indledende møder og efterfølgende 6-8 møder i specialeforløbet. Men studieleder Thomas Pallesen er betænkelig ved at sætte faste regler for vejledningen.

– Nogle har brug for mere vejledning end andre, og det kører på en fornuftig måde nu, siger han med henvisning til vejledernes professionelle normer.

– Selvom der ikke er regler for vej-

ledningen, så vil jeg da kontakte en vejleder, hvis en studerende ikke kan komme i kontakt med ham i en længere periode. Jeg har dog ikke noget imod at lave en plan for, hvordan et speciale skal afvikles, men jeg er ikke tilhænger af et fast timetal. Det vil ikke gavne tanken om, at vi skal gøre mere for at få studerende gennem specialet. Her er det vigtigere at fokusere på indholdet frem for tiden, der bruges på vejledning, siger Thomas Pallesen.

Vejledning efter behov

Fratrækker man den tid, en vejleder skal bruge på at bedømme et speciale, vil der med udgangspunkt i arbejdstidsnormen på Det Humanistiske Fakultet være 25 timer til vejledning, fastslår studieleder Morten Haugaard Jeppesen, Institut for Filosofi og Idéhistorie. Han er dog heller ikke varm tilhænger af en fast norm for vejledningen.

– Jeg tror ikke på kategoriske imperativer, og vi ved jo, at studerende har enormt forskellige behov og forventninger. Men når det snart bliver lov, at et speciale skal skrives på et halvt år, skal vi i gang med at lave en specialevejledning, og den vil selv-

følgelig indeholde retningslinjer for, hvordan vejledning kan og bør foregå.

– På Det Teologiske Fakultet har vi været meget tilbageholdende med en klar udmelding til både vejledere og studerende, netop fordi de studerende har meget forskellige behov, fortæller studieleder på Teologi, Else Kragelund Holt. Hun forudser dog, at fakultetet med tiden vil få en fast norm for vejledning.

– Generelt er der en udtalt regel om at vejlede i forhold til behov og i rimeligt omfang, og jeg har kun sjældent hørt studerende klage over, at de er blevet forsømt, forklarer studielederen, som i øvrigt kan konstatere, at de fleste studerende får skrevet deres speciale på det halve år, der i et par år har været normen på fakultetet, og som et flertal i Folketinget har besluttet skal være hovedreglen på universiteternes kandidatuddannelser.

Behov for ny vejledning

Med de nye regler for specialet bliver der også brug for en ny form for vejledning, mener Helle Juel Jensen. Det samme lægger undersøgelsens to forfattere op til med et forslag om at give de studerende en bredere viden

om specialeprocessen og den akademiske genre i workshoplignende rammer og gruppevejledning på tværs af emner.

– Det tror jeg de studerende kan have god brug for. Det er tit i processen mere end i det faglige, hunden ligger begravet, når de bruger lang tid på specialet. Vi skal nok være mere bevidste om at give de studerende nogle redskaber til at skrive specialet frem for først at tage fat på det faglige, siger Helle Juel Jensen.

Også Morten Haugaard Jeppesen mener, det er værd at overveje et tilbud om en vejledning, der er mere procesorienteret. Og på Statskundskab er der overvejelser om egentlige specialeseminarer, der inden for instituttets hovedområder tager relativt brede emner op.

– Det vil give de specialestuderende mulighed for at mødes i strukturerede forløb. Vi har i forvejen to årlige tværgående vejledningsmøder med fokus på specialeprocessen og instituttets normer for specialet, forklarer Thomas Pallesen.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Se også læserbrev side 12.

Medarbejderne ved Forskningscenter Bygholm skal flytte

Efter mere et år i uvished blev det det endelig besluttet at flytte forskningsaktiviteterne væk fra Forskningscenter Bygholm.

Der kan gå mere end et år før medarbejderne skal flytte fra Forskningscenter Bygholm.

Forskning i økologi ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet skal samles ved fakultetets forskningscenter i Foulum. Det blev en kendsgerning, da bestyrelsen for Aarhus Universitet vedtog at lukke Forskningscenter Bygholm ved Horsens.

Dekan Just Jensen ser frem til, at den økolo-

giske forskning nu får adgang til bedre forsøgsarealer og bedre muligheder for at gennemføre moderne og relevante økologiske forskningsprojekter.

– Flytningen giver muligheder for at skabe en betydelig synergi mellem forskningen i det konventionelle jordbrug og det økologiske jordbrug. Vi ser også store muligheder i, at der nu bliver kort afstand mellem forsøgsstation, forskere og laboratoriefaciliteter, og regner med, at det automatisk vil medføre øgede aktiviteter, siger han.

En skandale

Blandt de ansatte på den økologiske enhed vækker bestyrelsens beslutning langt fra begejstring. Akademisk medarbejder Bent Hindrup Andersen kalder lukningen en skandale.

– Den økologiske enhed ved Rugballegård har den bedste økologiske besætning og det

bedste hold på mandskabssiden, siger han.

De ansatte på Bygholm har været mod en lukning af forskningscentret, siden det daværende Danmarks JordbrugsForskning traf en principbeslutning i marts sidste år før fusionen med Aarhus Universitet. Lukningen af Bygholm rammer omkring 50 ansatte – heraf 20 videnskabelige medarbejdere.

Førende forskningsmiljø

Også forskningen i miljø- og klimateknik bliver samlet Foulum.

– Det skaber grundlag for at etablere Europas førende forskningsmiljø vedrørende miljøteknologi og lugt. Netop inden for dette område ligger nogle af landbrugets hovedudfordringer inden for de kommende år, og vi ser store muligheder ved at styrke forskningen på dette felt, siger Just Jensen.

Med lukningen af Bygholm skal forskergrup-

pen i automation og systemteknologi også have ny adresse, og det bliver hos ingeniøruddannelsen på Virtus Bering i Horsens. Samtidig knyttes forskerne til civilingeniøruddannelserne på Det Naturvidenskabelige Fakultet, som i forvejen arbejder tæt sammen med uddannelsen i Horsens.

Dekan Just Jensen mener, der kan gå mere end et år, før beslutningen er effektueret. Det hænger sammen med, at man først skal finde frem til, hvilke nye faciliteter, der er brug for at opbygge.

Ledelsen på universitetet lover i en pressemeddelelse, at udflytningen fra Bygholm vil ske med maksimal hensyntagen til de nuværende forskningsprojekter og medarbejdernes ønsker.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Arbejdsglæde og mobning skal kortlægges

Aarhus Universitet skal tage temperaturen på det psykiske arbejdsmiljø. En institutleder gik selv i gang og fik en overraskelse.

ARBEJDSMILJØ

Et vink med en vognstang sætter nu gang i en undersøgelse af, hvordan de ansatte på Aarhus Universitet har det på deres arbejdsplads. Det er Arbejdstilsynet, som efterlyser en systematisk kortlægning af det psykiske arbejdsmiljø og stiller et påbud i udsigt, hvis der ikke sker noget.

Et første skridt til, at noget skal ske, blev taget i sidste uge med et temamøde med omkring 200 repræsentanter fra hele universitetet. Her blev det besluttet at nedsætte en styregruppe, som nu skal finde ud af, hvordan kortlægningen skal gribes an, og hvor omfattende den skal være i første omgang. Gruppen kan bl.a. trække på erfaringer fra Handelshøjskolen, som fik kortlagt det psykiske arbejdsmiljø dér, før den fusionerede med Aarhus Universitet.

Fra mobning til indflydelse

Det er en omfattende øvelse, der nu skal i gang. Det psykisk arbejdsmiljø omfatter ikke bare mobning og chikane, men spænder fra medarbejdernes indflydelse og oplevelse af jobbets vigtighed over følelsesmæssige krav fra kolleger og ledelse til ledelsesstilen på arbejds-

pladsen. Ikke mindst ledelsens ageren har stor betydning for de ansattes tilfredshed med deres arbejde, fortæller arbejdspsykolog Eva Gemzøe Mikkelsen fra rådgivningsfirmaet Crecea, som holdt oplæg på temamødet. Hun kender også universitetsverdenen fra sin tid som ph.d.-studerende ved Psykologisk Institut.

– *Hvilke forventninger har du til det psykiske arbejdsmiljø på et universitet?*

– Jeg forventer, at mange ansatte oplever, der stilles mange krav og forventninger til dem – også fra studerende. Samtidig har mange en stor arbejdsbyrde og mange bolde, de skal holde i luften. I forhold til mange andre arbejdspladser oplever de måske også et mindre socialt fællesskab. Samtidig kan de store organisatoriske forandringer på universiteterne skabe usikkerhed og give mere stress, siger arbejdspsykologen.

Med de mange individualister på et universitet mener hun også, det stiller krav til ledelsen, hvis de skal samarbejde.

– Det kræver både en overordnet og specifik indsats på de enkelte institutter og en åben dialog om, hvordan man har det, hvis der skal være et godt psykisk arbejdsmiljø, siger hun og tilføjer:

– Nu er det jo ikke kun et spørgsmål om at finde problemer. Måske vil en kortlægning vise, det egentlig går meget godt. Men så kan man jo have et ønske om at kunne blive bedre.

Overrasket institutleder

På Institut for Fysiologi og Biofysik har Ole Sonne netop det ønske. Institutlederen har i sin egen lille undersøgelse konstateret, at to ud af tre blandt de videnskabelige medarbejdere synes, de i høj grad har et meningsfuldt arbejde og yder en vigtig indsats.

– Men hvorfor er det kun mellem 15 og 20 procent, der i *meget* høj grad har det forhold til deres arbejde. Det undrer mig, at flere i den gruppe ikke er helt oppe i det røde felt, siger Ole Sonne. Han er også forbavset over, at en stor gruppe tekniske og administrative medarbejdere (TAP'erne) ikke mener, de lærer nyt gennem deres arbejde.

– Måske mener de, at de kun lærer nyt ved at deltage på kurser, og så strander det jo på, at det relevante kursusudbud ikke er stort nok, siger institutlederen. Han er også lidt skuffet over, at mange TAP'er mener, arbejdet kun delvist kalder på deres initiativ.

SIDSTE NYT

I forbindelse med trepartsaftalen mellem regeringen AC, LO, KL og Danske Regioner er det besluttet, at alle offentlige arbejdspladser fra 2008 mindst hvert tredje år skal måle medarbejdernes tilfredshed og trivsel plus det psykiske arbejdsmiljø. Et særligt rejsehold skal sprede gode erfaringer om forbedring af arbejdsmiljøet.

Alles ansvar

Ole Sonne kortlagde i begyndelsen af året det psykiske arbejdsmiljø blandt de 75 ansatte på instituttet som en eksamensopgave på et sikkerhedskursus og kunne konstatere, at den del af institutmiljøet er meget tæt på landsgennemsnittet, som det tidligere Arbejdsmiljøinstituttet fandt frem til i en repræsentativ undersøgelse blandt 3517 lønmodtagere. Måske lidt overraskende bliver der mobbet mere på instituttet end i gruppen, det sammenlignes med.

– Jeg er da glad for, at vi generelt ikke er langt fra landsgennemsnittet, men mit ambitionsniveau er højere, siger Ole Sonne, der finder det vigtigt at tage det psykiske arbejdsmiljø op.

– Men det er svært, for det er jo ikke kun ledelsens, men alles problem, og en proces, hvor alle skal vise ansvar. Jeg har på baggrund af de anonyme svar opfordret alle til at træde frem, hvis de har problemer eller oplever, andre har problemer. Men endnu har ingen meldt sig.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Økologerne bejler til AU

FØJO

Efter fusionerne står der Aarhus Universitet (AU) på over halvdelen af forskningskronerne ved Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarsystemer (FØJO), men der er brug for mere forskning for at følge med den vækstspurt, økologien har indledt, mener fagfolk.

Forskningsindsats

I Danmark bliver stort set alle midler inden for økologisk forskning samlet under FØJO, som er et ”forskningscenter uden mure”, der siden 1995 har koordineret forskningsprogrammer om økologi på tværs af forskningsinstitutioner i Danmark. Samarbejdet i FØJO omfatter cirka 120 forskere fra 20 forskellige forskningsinstitutioner. Rundt regnet står der AU på 100 ud af de 170 millioner forskningskroner, der er fordelt til de nuværende forskningsprojekter på FØJO.

På AU er det især Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) der er aktivt i FØJO-regi, men også Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er med. Desuden har MAPP-centret på Handelshøjskolen (ASB) forsket i forbrugeradfærd

inden for økologi, men det er ikke involveret i forskningsprojekter under FØJO.

Skrud op for forskningen

På trods af, at der allerede bliver brugt mange penge på forskning i økologi, er Landbrugsraadets præsident Peter Gæmelke ikke i tvivl om, at der i fremtiden ligger et endnu større forskningsbehov inden for området, og det behov kan AU være med til at dække.

– Jeg tror, vi får fordoblet den økologiske produktion inden for de næste 10 – 15 år og vil se en stigende produktdifferentiering. Vi bor i et rigt samfund og stiller større krav til vores produkter. De skal være højt udviklede og fremstillet under særlige vilkår, og det kræver mere viden og forskning, siger han.

Det er centerleder fra FØJO, Erik Steen Kristensen, enig med ham i, men han savner nogle flere fasttilknyttede forskere for at kunne udføre opgaven og vil gerne opfordre AU til at tage forskning i økologisk jordbrug og fødevarsystemer ind som en fast del af institutternes forskningsprogram.

– Hvis vi ønsker at tage del i den samfundsvækst, som økologien oplever, er der behov for, at blandt

Foto: Søren Kjeldgaard / AU-foto

Den økologiske produktion forventes at blive fordoblet inden for de næste 10-15 år.

andet AU tænker strategisk og selv investerer midler inden for området, siger han.

I dag er økologiforskningen hundrede procent afhængig af programbevillinger, og det mener Erik Steen Kristensen er en hæmsko for forskningen i det lange løb.

– Lige nu klager vi ikke, men vi kører kun bevillinger fem år ad gangen, og hvem ved, hvad der er politisk vilje til, når vi skal i gang med næste forskningsrunde om nogle år. Vi kan ikke være sikre på, at vi har de samme folk med på holdet igen. Programbevillingen svækker dansk økologisk forskning med hensyn til kontinuitet og viden, siger han.

Ifølge centerlederen kunne det

være særligt interessant, hvis nogle flere samfundsaglige forskere eller forskere fra Handelshøjskolen, Aarhus Universitet bød ind på den økologiske forskning.

– Der er en masse områder inden for blandt andet handel og forarbejdning, som er totalt udforskede, men har stor betydning for, hvordan økologien klarer sig på fremtidens marked, siger han.

Også EU

FØJO er sammen med Fødevarministeriet koordinator for et af de såkaldte ERA-net, CORE organic. Et ERA-net er et forskningsnetværk, der bliver støttet af EU-kommisionen og har til formål at øge forsknings-

samarbejdet på nationalt plan inden for EU. Budgettet i CORE organic er på 64 millioner kroner, og der deltager elleve af Europas fremmeste lande inden for forskning i økologisk jordbrug – heriblandt Schweiz, Tyskland, Sverige og England.

Martin Hagelskjær Damsgaard / mhd@adm.au.dk
Læs også tema i *AU-gustus*

Indkøb af rejser – hvordan jeg lærte at spare penge ...

Christian S. Høyer,
læge, ph.d.-studerende

Flyrejser, endsige til udlandet, er ikke det, jeg bruger mest tid på. I særdeleshed ikke som en del af mit arbejde.

Forskere har heldigvis mulighed for at præsentere deres resultater på kongresser verden over – af og til endda på eksotiske steder. For eksempel var jeg i Stavanger fire dage i maj måned.

Først begyndte jeg at undersøge rejsemulighederne selv: Tider og steder for flyafgange, priser, billettyper med mere. Så var det, jeg fik at vide, at handlen skal foregå via et bestemt rejsebureau. Som man kunne læse i det forrige nummer af *CAMPUS*, har universitetet indgået en fordelagtig aftale med rejsebureauet under reglerne for handel med staten med baggrund i EU-regler på området. Så kan vi rejse billigere og i stedet bruge pengene på at forske. Eller måske præsentere dansk forskning på endnu en kongres og samtidig hjemtage viden, inspiration og vejledning fra kolleger ude i verden.

Billetterne Århus-København-Stavanger t/r blev straks bestilt ved rejsebureauet. For at gøre det billigt valgte jeg en elektronisk billet, som ikke kunne refunderes og kun kunne ændres mod gebyr på 400 kr. – pris: 4.172 kr.

Gad vide, hvor stor besparelsen er, tænkte jeg og slog efter på nettet dagen efter. Min undren var stor, da jeg så, at den eksakt samme tur (samme rutenumre, samme tider og samme flyselskab) kunne købes til 3.098 kr. Begrænsningerne var de samme, om end gebyret for eventuel ændring var angivet til 200 kr.

En mail fra rejsebureauet forklarede: "Priserne kan svinge alt efter om efterspørgslen stiger eller falder – nogle gange er det ligesom et spil i lotteriet". Nå, bad luck, åbenbart.

Som bonusinformation fik jeg til gengæld forklaret fordelene ved aftalen mellem universitetet og rejsebureauet: "I betaler et honorar på 5,5 procent af nettoprisen inklusiv tax til os. Aarhus Universitet får en kredittid på 1 måned + 10 dage. Bestilles billetterne på nettet, skal de betales med det samme og med kredit kort."

Se, det var noget, jeg kunne forstå. Kredit i op til 40 dage i modsætning til kontant betaling. Der er mange penge at spare. Med udgangspunkt i en rente på 10 procent betyder det, i

Klummepanelet:

Jon Boiesen,
stud.mag.

Maria Fabricius
Hansen, dr.phil.,
lektor, Afd. for
Kunsthistorie

Gitte Nielsen,
afdelingssekretær,
Afd. for Epidemiologi

Thomas Heide,
rengøringsassistent,
IT-byen

Nikolaj Stenberg,
stud.jur.

(Klummen er udtryk for skribentens egen holdning.)

dette tilfælde, en potentiel besparelse på 45,20 kr. Uheldigvis skete bestillingen den 24. i måneden, så den reelle besparelse blev desværre kun 17,40 kr. Men lidt har jo også ret. Jo mere vi sparer på den enkelte tur, jo mere er der tilbage til at forske for.

Så kom min billet. Totalprisen var anført til de nævnte 4.172 kr. inklusive et salgshonorar på 217 kr. til rejsebureauet for at påtage sig administration, billetudstedelse og yde kredit m.m. På nederste linje var anført "Besparelse ... DKK: 2.365,00".

Det var jo straks et helt andet tal end de sølle 1.074 kr., som jeg havde surfet mig frem til på nettet.

For nu at være helt sikker på, hvordan tallet skulle forstås, mailede jeg med universitetsadministration og fik endnu en forklaring: "Med hensyn til dit spørgsmål om den anførte 'besparelse', er det et beløb, som anføres af rejsebureauet som forskellen på billetens normalpris, og så den (mindre) pris, som AU har betalt i kraft af særligt gode indkøbsafta-

ler. Så indirekte kommer det til udtryk i dit regnskab som et mindre forbrug, om du vil." Tallet kom fra Rejsebureauet – de oplyser dog, at: "Besparelsen sættes på i forhold til en fuld fleksibel billet".

Andre fordele følger også med arrangementet: Rejsen optjener 1.800 points – de kan nu bruges af universitetet til at finansiere yderligere rejseaktiviteter og lignende. Besparelse: 82 kr. Ifølge rejsebureauet kan man f.eks. for 5.000 points få en entré-billet til Legoland – og den koster alligevel 229 kr.

Uanset at der på papiret kan være tale om en besparelse på op til 2.464,84 kr. (17 kr. i renteudgift + 2.365 kr. som anført på billetten + 82 bonus-point-kroner), så rokker det ikke ved det faktum, at min oplevelse er at betale en merpris på 1.074,00, svarende til 35 procent.

Facit i mit forskningsbudget er, at turen koster mere, end den kunne have gjort. Penge, som kunne være anvendt til yderligere forskning eller formidling af resultater.

KLUMMEN

Vejledere er overladt til sig selv

Af professor Hanne Leth Andersen og amanuensis Tine Wirenfeldt Jensen

Center for Undervisningsudvikling for Humaniora og Teologi har undersøgt specialevejledningen ved at interviewe vejledere, studieledere og specialestuderende til bogen *Specialevejledning – rammer og roller*. Viden indefra skal for os at se være udgangspunktet for det universitetspædagogiske arbejde.

Vi kan konstatere at der ikke er to vejledere der vejleder ens. Det er ikke per definition et problem at de studerende modtager meget forskellige vejledning. Der kan være meget gode grunde til differentiering, men det er ikke alle udgaver af vejledning der er optimale. Herudover kan de studerende med rette forvente samme grundvilkår og betingelser for studierne.

Vi viser at de rammer der sættes om specialevejledning udefra, generelt ikke interesserer vejlederne ret meget. Når man over en årrække har udviklet sin personlige specialevejledning til at være velfungerende, og når den endda som oftest opfattes som en central del af universitetslærerjobbet, så ændrer man ikke praksis fordi der afholdes et seminar med en ping fra København, eller fordi der indføres diverse småbureaukratiske retningslinjer. Selv når de løntimer der er afsat til vejledningen, minimeres, leverer man den vejledning man kan stå inde for. Den privatpraktiserende vejleder er en særdeles ansvarlig vejleder.

Vejledere er overladt til sig selv

Det har været en ny erkendelse for os i forbindelse med analysen af de mange interviews, i

“Når vi konstaterer at der ikke indtil nu har eksisteret formaliserede vejlednings-tilbud på området, betyder det ikke at der ikke findes god vejledning i dag. Der gives rigtig meget god vejledning på de fag, vi har undersøgt, og mange vejledere gør også selv opmærksom på betydningen af denne vejledning og glæden ved at udføre denne del af underviserjobbet. Men der er tale om manglende sikring af kvaliteten på et meget centralt område i uddannelserne, når man hverken uddanner til eller evaluerer vejledningen og kun i ret begrænset omfang regelsætter på området.

Specialevejledning – rammer og roller, s. 164.

hvor høj grad hver enkelt vejleder er alene om sit arbejde. Når det går godt, er det en personlig succes. Når det går mindre godt, kan det være svært at tale om. Når det går galt, er det forbundet med store omkostninger, for vejlederen såvel som for de studerende. Tilbud om uddannelse af vejlederne både i form af kurser og certificeringer og i form af kollegial supervision er vigtige elementer i udviklingen af universitetsundervisningen og i den kvalitetssikring vi skylder de studerende. Men faktisk også vejlederne.

Hvem skal sætte dagsordenen?

Mange vejledere har på egen hånd udviklet velfungerende praksisser på området og oplever derfor ikke et behov for at der sættes fokus på deres vejledning eller opstilles nye irriterende krav. Men det politiske fokus der er på området i disse år, skyldes faktisk ikke bare det Sanderske universitet. Det skyldes at der er for mange der går rundt som dårlige ambasadører for vores system, fordi de har uheldige oplevelser med sig i bagagen. Der er brug for

at vi som vejledere reagerer, hvis vi skal undgå at der indføres flere absurde og selvmodsigende regler udefra. Det seneste lovforslag går ud på at studielederen skal godkende alle problemformuleringer. Vi er nødt til at komme med fælles bud på hvad vi vil med specialet, med undervisningen og med universitetsuddannelserne! Vi er nødt til at kunne formulere vores værdier. Ellers får vi helt sikkert endnu mere at være utilfredse med end vi allerede har.

Oplæg til dialog

CFU's specialeundersøgelse er beskrevet i en bog der giver stemme til vejlederne. Den er fuld af citater og eksempler. Den slutter med en række anbefalinger man kan forholde sig til, men den er primært skrevet for at skabe et rum til refleksion og udvikling hos vejledere og studieledere. Den er tænkt som et udgangspunkt for dialog om en af vores kerneydelser. Det er en dialog vi håber alle vejledere har lyst til at deltage i.

ANBEFALINGER TIL VEJLEDNING

- Eksplitering af vejledningsprocessen. Den enkelte vejleder har sin vejledningsmetode. Læg den frem, sammen med den faglige profil.
- Overvej central fordeling af vejledere med ønskemuligheder for de studerende. Nogle vejledere er overbelastede, andre vejleder næsten ikke.
- Vejledningskonferencer på nettet, også åbne for studerende der endnu ikke skriver speciale.
- Evaluering af vejledning. Der findes forskellige metoder så man undgår for personlig evaluering, men så faget samtidig får mere viden om vejledningspraksis og dermed mulighed for at udvikle denne.
- Specialekontrakter med indbygget procesbevidsthed. Hvis en specialeskriver har et vist antal møder, vil der være en tendens til at de gemmes som penge i banken. Og der er stærkt brug for møder i starten.
- Tydelig adskillelse af vejledning og bedømmelse. Dialogen mellem vejleder og studerende kan blive skæv fordi den studerende anticiperer bedømmelsessituationen.
- Nye måder at organisere vejledningen på, fx workshoplignende rammer og gruppevejledning på tværs af emner. Det giver de studerende bredere viden om specialeprocessen og den akademiske genre.
- Fokus på den indledende proces. Emneafgrænsning, problemformulering, strategi for arbejdet, aftaler om vejledningsform.

NAVNE

Prisregn over unge forskere

Fem lovende forskere blev hver belønnet med 50.000 kr., da Aarhus Universitets Forskningsfond den 6. juni uddelte ph.d.-priser på baggrund af afhandlinger, som prismodtagerne forsvarede i 2006. Det var femte gang, priserne blev uddelt efter indstiftelsen i 2003, hvor universitetet fejrede sit 75-års jubilæum.

SKELSÆTTENDE KULTURHISTORIE

Med et skelsættende kulturhistorisk studie afdækkede Thomas Lyngby i sin afhandling sammenhænge mellem overklasseboligers indretning og organiseringen af beboernes bevidsthed, og hvordan disse størrelser ændrede sig fra 1570 til 1870. Den 36-årige historiker har ikke alene kastet nyt lys på boligens stilistiske og materielle indretning, men også på beboernes sanse-, føle- og bevidsthedsliv i den periode.

Den nyskabende tilgang er et brud med den fagvidenskabelige, danske historikertradition og lancerer en helt anderledes og særdeles konstruktiv måde at skrive historie på.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

Thomas Lyngby er i dag museumsinspektør ved Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg.

USÆDVANLIG PUBLICERING

Som den måske første nogensinde fik den 31-årige molekylærbiolog Christian Brix Folsted Andersen inden for to dage publiceret forskning i både *Nature* og *Science* – de to mest anerkendte og prestigefyldte tidsskrifter inden for naturvidenskab. Begge gange med udspiring i hans ph.d.-projekt om krystalstrukturer.

Nature publicerede hans strukturelle studier af proteinet elongeringsfaktor 3, som spiller en nøglerolle i stofskiftet hos bagegær og andre svampe. Menne-sker og andre pattedyr har ikke et tilsvarende protein, som derfor er et potentielt mål for udvikling af nye lægemidler mod svampeinfektioner.

Science optog hans strukturbestemmelse af exon junction-komplekset, der

består af fire proteiner og et nukleinsyremolekyle. Komplekset er essentielt for at undgå fejl, når det genetiske budskab skal "oversættes" til de arbejdende proteiner i den menneskelige celle.

Christian Brix Folsted Andersen er nu postdoc ved Aarhus Universitets Centre for mRNP Biogenesis and Metabolism.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

Christian Brix Folsted Andersen har læst både biolog og datalogi, og den utraditionelle baggrund har båret frugt.

NYSKABENDE MODEL

Pia Moltke Jensens ph.d.-afhandling om formueret får efter al sandsynlighed en central plads i den juridiske litteratur. Hendes afhandling bidrager nemlig med en nyskabende model for modregning, som også kan bruges i det praktiske retsliv. Her har den 30-årige jurist nu sin daglige gang som advokatfuldmægtig hos Lett Advokatfirma i Århus.

Pia Moltke Jensen har undersøgt det formueretlige konneksitetsbegreb, som dækker over, at flere parter fordringer udspringer af samme retsforhold. Det giver dem udvidede muligheder for at få deres krav indfriet. Hendes forskning tager udgangspunkt

Lars Kruse / AU-foto

Pia Moltke Jensen søgte efter sin forskeruddannelse ud i det private erhvervsliv.

i en lang række afsagte domme og kendelser, da området ikke er lovreguleret. Hendes analyse er mundet ud i en identificering af kerneområdet for konneksiteten – herunder de styrende hensyn for afgrænsning af begrebet.

ALDRING PÅ GENNIVEAU

Medicineren Kasper Kyng har forsket i årsager til, at vi ældes. Viden om det er nødvendig for bedre at kunne forebygge hjertekarsygdomme, kræft, sukkersyge, slidgigt og andre sygdomme, som ofte opstår med alderen.

Derfor undersøgte Kasper Kyng i sit projekt aldringsforandringer på genniveau, og han fandt flere hundrede nye gener, der ikke tidligere har været forbundet med aldring. Hans forsøg viste også, at en vigtig årsag til aldring formentlig er, at reparation af skader på arvematerialet bliver forringet. Resultaterne kan bruges til at teste, hvordan nye typer medicin, ændret kost eller ændret levevis kan indvirke på aldringsprocessen.

Den 31-årige forsker er nu i turnus ved Århus Universitetshospital. Når den slutter i år, søger han en introduktionslægestilling på Skejby Sygehus.

Lars Kruse / AU-foto

Kasper Kyng med ægtefællen Marianne Sølgård og datteren Selma.

JESUS OG DIONYSOS

34-årige Kasper Bro Larsen påviser i sin ph.d.-afhandling om genkendelsesscenen i Johannevangeliet, hvordan det er opbygget af typiske genkendelses- eller erkendelsesscener. Ligesom Odysseus i *Odysseen* eller guden Dionysos i *Bacchanterne* ankommer også Jesus til sine egne som en fremmed i forklædning og udfordrer fortællingens personer til at anerkende hans sande identitet bag masken. Genkendelsesscenen indikerer, at afstanden mellem den jødisk-kristne og den græsk-romerske kultursfære i antikken næppe var så stor, som forskningen traditionelt har konstrueret det. Kasper Bro Larsen blev i år ansat som adjunkt ved Afdeling for Gammel og Ny Testamente på Aarhus Universitet.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

Kasper Bro Larsens afhandling udkommer på forlaget Brill, Leiden/Boston i foråret 2008.

HÆDER TIL UNG KVANTEFYSIKER

Den 28-årige kvantefysiker Jacob Sherson har modtaget Fakultetsprisen 2007, som Det Naturvidenskabelige Fakultet uddelte ved sin årsfest den 8. juni. Dekan Erik Meinecke Schmidt betegnede ved den lejlighed prismodtageren som et fremragende eksempel på fakultetets udvikling af forskertalenter.

Jacob Sherson er i dag postdoc ved Johannes Gutenberg Universitet i Mainz i Tyskland, efter at han tog ph.d.-graden i fysik i oktober sidste år. Under sin forskeruddannelse var han den daglige leder af et eksperimentelt arbejde, der førte til et forskningsgennembrud inden for teleportation, som blev publiceret i *Nature*. Han har haft yderligere en publicering i det ansete tidsskrift, og hans seneste arbejde har både *Discover Magazine* og *Scientific American* udpeget som nogle af de væsentligste fysikresultater i 2006.

Dekanen fremhævede ved prisoverrækkelsen Jacob Shersons

ph.d.-forsvar som en suveræn pædagogisk fremstilling af bl.a. kvanteteleportation.

– Hans evne til at diskutere opponenterens spørgsmål, så de faglige teknikaliteter blev afklaret, samtidig med at ikke-indviede tilhørere kunne forstå, hvad der foregik, var intet mindre end forbilledlig, sagde dekanen.

Fakultetsprisen, som i år er et rejselegat på 25.000 kr., uddeles til en studerende eller medarbejder, som har ydet en særlig indsats for fakultetet.

Fakultetet har og har haft mange dygtige studerende, som klarer sig godt i forsknings-sammenhænge, men Jacob Sherson har det ekstra gear, der gør ham til en meget velegnet modtager af Fakultetsprisen, sagde dekan Erik Meinecke Schmidt.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

MEDDELELSER

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Konferering SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har konfereret den medicinske doktorgrad til reservelæge **Christian Vestergaard**, ph.d., for en afhandling med titlen: "TARC and CTACK; Two pivotal Chemokines in Atopic Dermatitis".

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har konfereret den medicinske doktorgrad til 1. reservelæge **Michael Ulrich-Vinther**, ph.d., for afhandlingen "Gene therapy methods in bone and joint disorders: Evaluation of the adeno-associated virus vector in experimental models of articular cartilage disorders, peri-prosthetic osteolysis, and bone healing".

PH.D.-GRADEN

Forsvar

HUM

Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i antropologi og etnografi forsvarer **Bodil Birkebæk Olesen**, MA, sin afhandling "Crafting Selves, Circulating Images: Engagement, Transformation, and Relationality in Malian Bògòlan Cloth" den 20. juni 2007 kl. 13.00 i Auditorium 5, Moesgård.

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i historie holder cand.mag. **Bertel Nygaard** den 17. august 2007 kl. 13.15 et offentligt forsvar med titlen "Borgerlig revolution. Et begrebs dannelse undersøgt gennem politisk teori og historieskrivning". Forsvaret finder sted i Juridisk Auditorium, bygning 1343, lokale 275.

SUN

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.scient. **Anne Fredsted** den 29. juni 2007 kl. 13.00 et offentligt forsvar med titlen "The role of Ca2+ in skeletal muscle cell damage induced by excitation or anoxia". Forsvaret finder sted i Auditorium 4, Søauditorierne, Bygning 1252.

ASB

Charlotte Øland Madsen, Institut for Marketing og Statistik, afholder et offentligt forsvar af sin ph.d.-afhandling "The Social Construction of Success – a discursive psychological study of SAP R3 implementation". Forsvaret finder sted onsdag den 20. juni 2007 kl. 13.00 i Auditorium E2, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet, Fuglesangs Allé 4, 8210 Århus V.

Tildelinger

SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Jesper Stentoft** for afhandlingen "Clinical application of RQ-PCR un leukemia".

Cand.scient. et cand.polyt. **Astrid Marie Heide Petersen** for afhandlingen "Effects of ventilation and exercise on the absorption of inhaled human insulin".

Cand.scient. **Anja Pernille Einholm** for afhandlingen "Mutational analysis of structure-function relationship of transmembrane segment M1 of the Ca2+-ATPase and the Na+, K+-ATPase".

TEO

Det Teologiske Fakultets Akademiske Råd har den 21. maj 2007 tildelt cand.theol. **Marie Gregers Verdoner** ph.d.-graden i teologi for afhandlingen "Fortalt virkelighed. Euseb af Caesareas kirkelige historie".

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: www.perst.dk

FORSKNINGSSTØTTE

Legatbolig i Paris

Ludvig Preetzmann-Aggerholm og Hustrus stiftelse har til formål at muliggøre kortere ophold i Paris på økonomisk rimelige vilkår for danske kunstnere, videnskabsmænd og andre åndsarbejdere. Stiftelsen administrerer den danske stats legatbolig, 3 rue de la Perle, 75003 Paris. Ansøgningsfrist for ophold i år 2008 er den 30. september 2007.

Ph.d.-stipendier, Grønlands Hjemmestyre

Grønlands Hjemmestyre, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke opslår tre ph.d.-stipendier til besættelse i 2007 med det formål at styrke forskningsudvikling og forskerrekuttering i Grønland. Opslagets fulde ordlyd samt ansøgningsskema kan ses på Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelers hjemmeside www.kvug.dk Ansøgningsfrist den 1. august 2007 kl. 12.

Ph.d.-stipendium, Det Humanistiske Fakultet

Det Humanistiske Fakultet opslår i samarbejde med Aarhus Havn, Per Aarsleff A/S, Nordea, Kamstrup A/S og Pressalit A/S et ph.d.-stipendium inden for emnet "Infrastruktur og erhvervsudvikling i det østjyske område med særligt henblik på tiden efter 1945". Stipendiet er til besættelse pr. 1. september 2007 eller snarest derefter for en periode på indtil tre år. Se det fulde opslag på www.humaniora.au.dk/nyheder/stipendier/phdstip/samfinans Ansøgningsfrist den 29. juni 2007 kl. 12.00.

VELUX FONDEN

Som led i VELUX FONDENS intentioner om at øge fondens uddelinger til humanvidenskabelige forskningsprojekter indkaldes hermed ansøgninger til VELUX FONDENS program til fremme af samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning vedrørende social tillid.

Ansøgninger kan f.eks. omfatte individuelle eller kollektive forskningsprojekter, ph.d. eller postdocstipendier, ansøgninger om studieophold, invitation af udenlandske gæster, conferenceafholdelse mv. Ansøgninger skal være på mindst 100.000 kr. og ikke over 2.000.000 kr. Projekternes varighed må kun undtagelsesvist strække sig over mere end 3 år. Ansøgningsfrist 9. juli 2007. Nærmere oplysninger og ansøgningsskema på www.VELOXFondene.dk

Kræftens Bekæmpelse

Det Psykosociale Forskningsudvalg (PSU) uddeler støtte til forskning i psykologiske og sociale aspekter ved kræft. Der kan søges støtte til psykosocial forskning af almen betydning for kræftpatienter og til grundforskning af væsentlig betydning for udviklingen af den psykosociale kræftforskning. Ansøgninger inden for alle forskningstraditioner er velkomne.

Ansøgningsfrist: 1. oktober 2007 kl. 12.

Se www.cancer.dk/forskning/PSU/opslag

STILLINGER

UNDERVISNINGSSASSISTENTER

Biomedicinsk Teknik

Til efterårsemesteret 2007 søges to læger til at varetage undervisningen i anatomi på kandidatuddannelsen i Biomedicinsk Teknik. Det drejer sig om fagene Makroskopisk Anatomi og Histologi på uddannelsens 1. semester.

Ansøgningsfrist: 8. august 2007 kl. 12.00.

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i ulige uger. Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis med henvisning til, hvor der kan indhentes yderligere oplysninger. Opslag/annoncer sendes i wordformat til: meddelelser@au.dk

KONFERENCER

Center for Humanistisk Sundhedsforskning Augustkonference

Nye betingelser for sundhed og velfærd – Professioner, medborgerskab og stat under forandring Forholdet mellem professionelle, borgere og politiske myndigheder i kommuner, regioner og stat forandres radikalt i disse år. Hvilke konsekvenser har disse omfattende forandringer for sundheden og velfærden? Erstatte professionelt formynderi af myndige, selvforvaltende borgere eller af nye former for formynderi og styring som undergraver sundhed og velfærd? Hvad bliver konsekvenserne for uligheden i samfundet? Hvad betyder den globale politiske og økonomiske udvikling for sundhed og velfærd i Danmark?

Dato: den 17. august 2007. Sted: Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, Nobelparken. Pris: 985 kr. Tilmelding (senest 6. august) og program: www.smk.au.dk

Synthetic Biology

Chalmers Biocenter, the Lundberg Laboratory at Göteborg University, and the National Research School of Genomics and Bioinformatics invite you to the 9th Functional Genomics meeting, Aug 27-28, 2007. Further information: www.chalmers.se/biocenter

Sport in a Global World

– Past, Present and Future

Kongress på Københavns Universitet den 31. juli til den 5. august 2007. Yderligere information om kongressen kan findes via linket på www.ifi.ku.dk

Hvad er det særligt menneskelige?

Over 100 forskere fra forskellige fagdiscipliner samles den 15.–18. august 2007 for at lægge puslespillet til, hvad der karakteriserer det særligt menneskelige. Psykologisk Institut er vært ved konferencen "Human Mind – Human Kind", der for første gang samler en række internationalt anerkendte forskere inden for evolutionsforskningen inden for fagdiscipliner som psykologi, biologi, arkæologi, filosofi, antropologi og lingvistik.

Keynote speakers er: Christophe Boesch, Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology, Leipzig, David M. Buss, University of Texas, Austin, Leda Cosmides, University of California, Santa Barbara, Dennis L. Krebs, Simon Fraser University, Ara Norenzayan, University of British Columbia, John Tooby, University of California, Santa Barbara og Frans B.M. de Waal, Emory University.

Konferencen finder sted i Søauditoriet, og frem til 1. august 2007 er det stadig muligt at tilmelde sig via konferencens hjemmeside <http://www.psy.au.dk/humankind>.

PRISOPGAVER

Frøde S. Jacobsens pris

Norma og Frøde S. Jacobsens fond indkalder besvarelser af følgende tre prisopgaver: "Radikal forretningsudvikling inden for slagteri- og kødsektoren", "Den danske kødsektor som fremtidig kompetence-klynge – muligheder og trusler" og "Fremtidigt store nationale forskelle i noteringerne for svinekad, herunder konsekvenserne for indtjeningen". Nærmere oplysninger om fonden kan findes på www.fsjacobsensfond.dk For at komme i betragtning må besvarelser være indsendt senest den 1. september 2007.

Latinamerika

For at sætte fokus på relationerne mellem Danmark og Latinamerika og danske virksomheders aktiviteter i regionen udskriver Iberisk-latinamerikansk Erhvervs-klub og Dansk Industri en prisopgave, hvor bedste besvarelse præmieres med 20.000 kr. Besvarelsen skal indsendes senest den 22. oktober 2007.

BOLIG

Til leje:

Lys perle i Risskov. Lækkert nyrenoveret funkishus på Fortevej, nær badestrand, skov og universitet fremlejes (evt. møbleret) fra 28. august 2007 til 28. august 2008 til rolige ikke-rygere uden dyr. Til huset hører hyggelig og ugeneret have med solrig terrasse. 150 kvm. Husleje: 9500 kr + forbrug. Depositum: 3 måneders husleje Katrine Rolighed – bedst mellem 19.00-20.00 – tlf: 2230 8367, email: karolighed@kabelmail.dk

Søges:

Looking for Housing! From August I will be Assistant Professor at the University of Aarhus and I am looking for a place to stay from 1 August (or 1 September). Ideally, a 1-2 room apartment for approximately one year between 500 and 800 Euro per month. I am a non-smoker and would prefer staying close to the university or in the city centre. Please contact me in English or German at hagen.schulzforberg@googlemail.com

University lecturer seeks to rent studio / one-bedroom apartment 1 September 2007 to 1 June 2008. Contact Ken Drozd email: engkd@hum.au.dk.

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C Tlf. 8942 5464 vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

NEDERLANDSK

(= HOLLANDSK, FLAMSK)

Har du interesse for nederlandsk? Skal du til Holland eller Belgien (Flandern) som udvekslingsstuderende? Prøv at studere nederlandsk!

Mandag den 3. september starter et gratis intensivt kursus i nederlandsk for begyndere.

Kurset finder sted 3.-14. september (inkl.) kl. 16-18.

Hver dag kommer du til at tale og lytte til nederlandsk, og du får undervisning i læse- og skrivefærdighed.

Oplysning og indskrivning (helst inden 28. august):

SEKRETARIAT VED INSTITUT FOR SPROG, LITTERATUR OG KULTUR AFDELING FOR TYSK Bygning 1463, Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej 5, 8000 Århus C Tlf. 89 42 63 03 Ekspeditionstid kl. 9.30-11.30

Interesserede studerende kan fortsætte et kursus i nederlandsk sprogfærdighed og grammatik for begyndere. Alle er velkomne!

Nederlandsk er modersmål for 22 millioner og officielt sprog i to af EU's medlemslande (Holland og Belgien), samt Surinam, der er associeret med EU.

KALENDER

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

DEN STORE UDSLUSNING

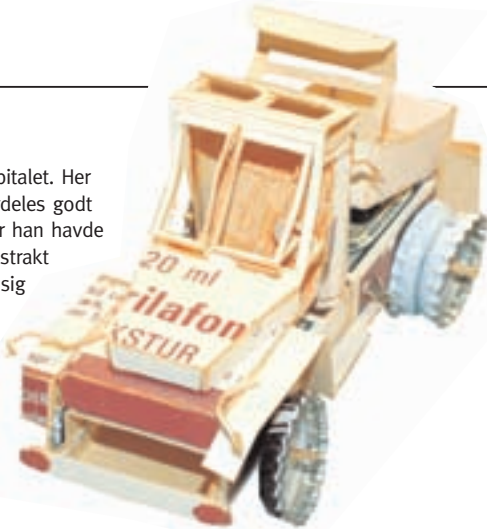
En aktuel udstilling på Museet ved Psykiatrisk Hospital sætter spot på, hvad der skete med patienterne, da ny medicin gjorde det muligt at sluse dem ud fra anstalten og lade distrikts- og socialpsykiatrien tage over.

Det er hospitalets egen praksis og historie siden først i 1950'erne, der er i fokus på udstillingen, der kommer omkring temaer som "Den plastiske hjerne og søgning efter skizokokken", "Fra anstaltspsykiatri til det pulserende liv" og "Fra lithium til recovery".

Ud over denne særudstilling kan man også besøge museets gallerier, hvor tre kvindelige kolorister mødes i den aktuelle udstilling. I de faste udstillinger er der naturligvis også den samling, som kunstneren Louis Marcussen, bedre kendt som Ovaraci, efterlod sig, da han 91 år gammel døde i 1985 efter 56 års

indlæggelse på hospitalet. Her befandt han sig særdeles godt de sidste årtier, hvor han havde tilkæmpet sig en udstrakt frihed til at udfolde sig som en kunstner, der bl.a. blev beundret af Cobra-kunstnerne Asger Jorn og Jean Dubuffet, der satte Ovaracis kunst meget højt.

**DEN STORE UDSLUSNING
GALLERI BINDESBÖLL
MUSEET PSYKIATRISK HOSPITAL
SKOVAGERVEJ, RISSKOV
ADGANG TIL ALLE UDSILLINGER 30 KR.
MA-FRE 10-16, LØ-SØ 12-16**

En psykiatrisk patient oplevede åbenbart, at psykofarmakonet Trilafon blev doseret i så rigelige mængder, at det skulle køres ind med lastbil. Trilafonbilen blev patientens kunstneriske kommentar.

KUNSTEN AT OVERLEVE

Et par store skeletter af et elsdyr og en jysk hingst lyser hvidt i det mørke rum. Fra mærkværdige zoologiske præparater kommer det eneste lys i rummet, hvor en udstoppet hvalros også tager sin del af pladsen. Og i noget, der ligner en stor syltetøjskrukke, sidder en chimpanse. Den forunderlige verden af zoologiske præparater kan man fra starten af juli opleve på Naturhistorisk Museum, hvor overlevelse og evolution er temaet i museets kommende udstilling "Animalia – overlevelsens ABC".

Fra A til Z kunne udstillingen også have heddet. For den er bygget op med afsæt i alfabetet. – Vi har fundet et dyr til hvert bogstav i alfabetet. Det antyder, at vi kunne have taget mange flere dyr, men det er også en måde at organisere udstillingen på. Det er dog er ikke en opstilling i alfabetisk orden, så publikum skal på jagt for at finde ud af, hvilke dyr vi har fundet på til F eller Q, forklarer museumsinspektør Jan Gruwier Larsen.

Til hvert dyr knytter sig også en tankevækkende historie. F.eks. er indgangen til tigreren en historie om den amerikanske dreng, der blev ædt af sin tantes kæletiger. Og hvad har det så at gøre med udstillingens tema? Jo, forklarer Jan Gruwier Larsen, i USA er der i dag flere tigre i privateje som kæledyr, end der er vildtlevende tigre i Asien!

– Og fra tigreren synspunkt er det da en glimrende strategi at overleve som kæledyr. Tamdyr tilpasser sig jo mennesker af samme årsag, som de tilpasser sig naturen, siger han.

I det hele taget er den menneskelige vinkel fremherskende på udstillingen, hvor de udvalgte dyr er dem, som står mennesket nærmest. Men naturligvis får man også konkret viden om, hvordan evolutionen sætter sig igennem via sex, selektion, variation og tilpasning.

**ANIMALIA
FRA 7. JULI
NATURHISTORISK MUSEUM
ALLE DAGE KL. 10-17
ENTRÉ 45 KR., STUD. 35 KR.**

Lars Kruse / AU-foto

DEN SIDSTE OLIE TIL ORANGUTANGEN. Orangutanger findes stadig på Sumatra og Borneo, men vil være uddøde i løbet af få år. Skovene bliver fældet eller omdannet til plantager med oliepalmer. Olien fra dem er efterspurgt biodiesel til CO₂-neutrale og miljøvenlige biler. Ordet orangutang stammer fra malaysisk og betyder "skovperson". En malaysisk myte fortæller, at orangutanger er mennesker, som har søgt tilflugt i træerne for at slippe for arbejde.

PÅ OPDAGELSE I TINGENES VERDEN

Farvestrålende masker fra Indien, sko af fiskeskind fra Island, en velbevaret mumie fra Peru, et enormt vandhjul fra Ægypten, fine fjerruller fra Salomonøerne er blandt de eksotiske genstande, som nu kommer frem fra gemmerne i de etnografiske samlinger på Moesgård Museum. I sin kommende særudstilling har museet valgt at præsentere samlinger herfra i al deres

mangfoldighed og lade dem fortælle om de kulturer og mennesker, som har brugt og fremstillet dem.

Udstillingen rejser bl.a. spørgsmålet om, hvad genstandene fortæller om os som mennesker og de ting, vi omgiver os med. Hvorfor blev alle disse forunderlige, mærkværdige og geniale ting fremstillet, og hvorfor har andre samlet dem ind? Hvad fortæller tinge-

ne om specifikke kulturelle verdensopfattelser? Og hvad fortæller de om menneskets universelle vilkår?

**ÉN VERDEN - 1000 HISTORIER
SÆRUDSTILLING
MOESGÅRD MUSEUM
KL. 10-17. INDIL 30. SEPTEMBER
60 KR., UNDER 18 ÅR GRATIS**

I 1929 lavede Arne Ungermann denne plakat for virksomheden Nilfisk.

INDUSTRIEN PÅ PLAKATEN

2007 er industriens år, og i den anledning kan man i Den Gamle By studere plakater fra en lang række danske virksomheder, som tilsammen udgør en kulturhistorisk rejse fra 1885 til i dag.

Det er Peder Stougård fra Dansk Plakatmuseum, der har arrangeret udstillingen i museumsbyen, som plakatmuseet nu er en del af. Plakaterne stammer dels fra museets egne samlinger, dels fra Peder Stougårds indsamling af nye og ældre plakater fra danske virksomheder. De spænder fra OMA Margarine over LEGO og FONA til Brugsen og Irma og dækker alle former for plakater.

Kunstnere som Arne Ungermann, Sikker Hansen og Per Arnoldi er repræsenteret, men der er også mindre kunstneriske plakater, som er medtaget som industrihistorisk dokumentation. Udstillingen er desuden krydret med industrieffekter i glasmontrer.

**DANSK PLAKATMUSEUM, DEN GAMLE BY
KL. 10-17, FRA 30. JUNI KL. 9-18
ENTRÉ TIL MUSEET OG ALLE UDSILLINGER
90 KR., STUDERENDE 45 KR.**

TOHJULET NOSTALGI

Den klassiske væltepeter og den første "røvskubber" er nogle af de mobile ejendommeligheder, som folk med hang til nostalgi og teknik nu kan studere i Den Gamle By, der i sin aktuelle udstilling dykker ned i cyklens og knallertens historie. Cykelafdelingen byder ud over væltepeteren på en sofacykel og andre glemte modeller fra *way back when*, men også en el-cykel og et par montrer med tilbehør, der vil rykke i fingrene hos enhver cykelnørd.

Knallertens brogede historie begynder med den cykel med hjælpemotor, som førnævnte "røvskubber" eller "numsebrummer" egentlig var. Skylon, Everton og den 3-gearedede Puch fører sig til historien på museet, som naturligvis også kan byde på den lille røde Puch Maxi til pigerne. Nørd-

ne kan gætte knallertlyde, og i biografen bydes der på knallertreklamer og film – kort sagt, en udstilling for folk med olie på fingrene og twist i baglommen.

**KNALD PÅ CYKLEN
DEN GAMLE BY
KL. 10-17, FRA 30. JUNI KL. 9-18
ENTRÉ TIL MUSEET OG ALLE UDSILLINGER
90 KR., STUDERENDE 45 KR.**

Hvordan man skriver konsekvent kedelig videnskabelig litteratur

Dansk forsker giver 10 gode råd til, hvordan man får det kedeligste resultat ud af sin videnskabelige artikel.

Den amerikanske filosof John Searle spurgte engang sin berømte franske kollega Michel Foucault, hvorfor franske filosoffer skriver så svært og uforståeligt.

Foucault svarede, at i Frankrig var holdningen nu engang den, at hvis ikke 75 procent af det skrevne i en filosofisk artikel eller bog lød som det rene nonsens, blev det ikke betragtet som ordentlig filosofi.

"75 procent!?" udbrød Searle måbende. "Ja ... mindst," svarede Foucault – vistnok med et ironisk smil.

Det er en gåde på størrelse med dinosaurernes forsvinden og Bjarne Riis' faktiske hæmatokritværdi, da han vandt Tour de France, hvorfor mange af verdens bedst begavede hoveder på universiteterne skriver et sprog så kedeligt og uforståeligt, at man næsten kan mærke, hvordan ens egen IQ falder under læsningen.

Det har også tilsyneladende også undret professor Kaj Sand-Jensen fra Biologisk Institut på Københavns Universitet, og derfor har han skrevet en lille artikel om det i maj-nummeret af tidsskriftet *Oikos*. Ikke for at forklare fænomenet, men mere for at klarlægge, hvordan de bærer sig ad.

Artiklens titel er bestemt ikke kedelig: "How to write consistently boring scientific literature" giver ti gode råd til, hvordan man effektivt gør sin videnskabelige artikel mere kedelig end telefonbogen og *Statstidende* tilsammen.

Kaj Sand-Jensens top 10-liste over råd til, hvordan man skriver konsekvent kedelig videnskabelig litteratur:

1. Undgå fokus
2. Undgå originalitet og personlighed
3. Skriv langt
4. Fjern implikationer og spekulationer
5. Undlad illustrationer
6. Undgå nødvendig argumentation
7. Brug mange forkortelser og udtryk
8. Undertryk humor og bevinget sprogbrug
9. Reducer alt til statistik
10. Citer utallige andre artikler for trivielle konstateringer

Til lykke! Du er nu i stand til at skrive lige så tekniske, upersonlige og kedelige artikler som jeg selv og de andre herrer - velkommen i det akademiske samfund

Det første råd er at undgå fokus. Det falder mange forskere uhyre let. Man introducerer en masse spørgsmål, ideer og mulige sammenhænge og undgår behændigt at opstille en klar hypotese. Det er en enkel, men meget effektiv måde at tabe læseren på.

En anden effektiv måde til at få læseren til at gabe kæberne af led, er at undgå enhver form for personlighed og originalitet. Begynder man f.eks. sin artikel med at skrive: "Det er blevet påvist utallige gange, at ...", kan man være ret sikker på, at læseren ikke kommer længere. Hvorfor beskæftige sig med noget, der allerede er blevet påvist utallige gange? Krydrer man desuden sin fremstilling med solid mangel på entusiasme og personligt engagement, har man virkelig forstået en essentiel pointe, når det gælder om at skrive maksimalt kedeligt.

Kaj Sand-Jensen nævner også et par andre effektive tricks. Man skal selvfølgelig undgå ethvert anslag af morsomheder og bevinget sprogbrug. Den slags er for øvrigt sjældent et problem, mener han, for hvis de i et uopmærksomt øjeblik skulle have sneget sig ind i artiklen, sidder der masser af redaktører ved de videnskabelige tidsskrifter, som er gode til at finde dem og få luget ud i dem, inden artiklen trykkes.

Illustrationer, specielt gode illustrationer, bør man for enhver pris undgå, hvis man vil være konsekvent kedelig. Gode billeder og illustrationer har det nemlig med at stimulere fantasien, og så risikerer man hurtigt, at det kedsommelige går fløjten.

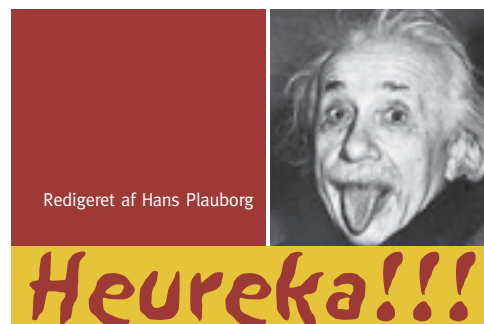
Man skal også huske at fjerne de fleste implikationer og alle spekulationer i sin tekst. Det er en af de bedste måder til at undgå, at andre forskere finder artiklen så

interessant, at de begynder udvikle kreative tanker, der kan åbne for nye veje inden for forskningen. Kaj Sand-Jensen nævner James Watson og Francis Crick som et eksempel på to forskere, der ikke overholdt reglen. I deres banebrydende artikel om, hvordan dna-molekylet er opbygget, undlod de ikke at spekulere over en mulig kopieringsmekanisme for det genetiske materiale. Havde de undladt denne spændende spekulation, kunne de have forhindret, at dna-teorien så hurtigt var blevet accepteret, mener Kaj Sand-Jensen.

Sand-Jensens artikel har allerede fået flere forskere op af stolene rundt om i verden. En af de mest interessante kommentarer kommer fra Albert H. Teich, der er leder af *The American Association for the Advancement of Science*. Han mener, at evnen til at være kedelig simpelthen er en evolutionær tilpasning til selvopretholdelse.

– Hvis din artikel er kedelig, er der ingen, der læser den. Hvis den ikke bliver læst, bliver den heller ikke citeret, og dermed bliver den ikke kritiseret og gendrevet, men man kan stadig sætte den på sit CV. Og jo længere listen af publikationer på dit CV er, jo bedre muligheder har du i den akademiske verden, siger han og tilføjer, at en ny undersøgelse fra *Physics World* viser, at 90 procent af alle videnskabelige artikler aldrig citeres, og at op mod 50 procent kun bliver læst af forfatteren selv og et par referees eller en tidsskriftredaktør.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Bøsser på vildveje

Heteroseksuelle mænd er bedre til at finde vej end homoseksuelle, som igen er bedre til det end homoseksuelle kvinder, der outperformer heteroseksuelle kvinder.

Forskere ved University of Warwick mener at kunne dokumentere, at den seksuelle orientering har en betydning for, hvor gode vi er til at udføre forskellige mentale opgaver, såsom at navigere efter et kort i en bil. I samarbejde med BBC har forskerne udført den hidtil største online-undersøgelse af emnet med deltagelse af næsten 200.000 mænd og kvinder mellem 20 og 65.

Og undersøgelsen bekræfter flere hidtidige antagelser. Således klarer mænd – uanset seksuel orientering – sig generelt bedre end kvinder i eksempelvis geometriske test, mens kvinder klarer sig bedst i test, der angår verbale evner.

Det store antal deltagere giver dog mulighed for at lave nye, interessante differentieringer.

– Vores analyse viser, at homoseksuelle mænd har et mere kvinde-typisk mønster i deres performance, mens homoseksuelle kvinder udviser et mere mandetypisk mønster end heteroseksuelle kvinder, siger professor Elizabeth Maylor fra University of Warwick.

Undersøgelsen viser også, at de mentale evner falder med alderen, og at mænds evner falder mere end kvinders.

– Faktisk tyder vores data på, at det aldersbetingede fald i vores mentale evner sætter ind, allerede før vi fylder 40. Det er tidligere, end man hidtil har troet, siger Elizabeth Maylor.

Foldeudpiger er blevet mere androgyn

"Timeglasfiguren er tidløs", skrev vi på denne plads i *CAMPUS* nr. 3 på baggrund af psykologen Devendra Singhs undersøgelser af, hvordan attraktive kvinder har set ud gennem historien.

Nu udfordres hendes tese om, at den klassiske Marilyn Monroe-form altid har været

den mest attraktive, imidlertid af psykologen Martin Voracek fra universitetet i Wien, der bl.a. har studeret samtlige foldeudpiger i magasinet *Playboy* fra 1953 til 2001. 577 indgående enkeltstudier er det blevet til, og det hårde arbejde resulterede for nylig i artiklen "Success Is All in the Measures: Androgynousness, Curvaceousness, and Starring Frequencies in Adult Media Actresses" i tidsskriftet *Archives of Sexual Behaviour*.

Via billedanalyserne har Voracek, hvis omfattende publikationsliste også indeholder en artikel om regional intelligens og selvmordsrater i Danmark, udtrukket forskellige antropometriske data: højde, vægt og mål for bryst, talje og hofter. Herudfra har han regnet sig frem til kvindernes BMI, deres talje til hofteratio og deres talje til bryst-ratio og på den baggrund skabt et såkaldt androgyni-index (altså, i hvilket omfang kvinderne både har kvindelige og mandlige træk).

Beregningerne viser, at både brystmål og hofteratio er blevet mindre, men at taljemålet og højden er steget i perioden 1953-2001. Kvindernes BMI er faldet, mens talje til bryst-ratioen er steget betydeligt. Det samme er derfor ikke overraskende androgyni-indekset. Foldeudpiger har altså fået mere mand(l)ige træk og er ikke længere så timeglasformede, mener Martin Voracek.

Ikke alle er dog overbeviste om Voraceks "gendrivelse" af timeglasfigurens universelle attraktion.

– Voraceks undersøgelse siger mere om pornografiens nye former end om forandringen af de kvindelige former, siger forskeren Petra M. Boynton i en kommentar til Voraceks artikel i *British Medical Journal*.